

Afzender

Woo-desk

Woo.juridische-zaken.korpsstaf@politie.nl

088-9645051

VERZONDEN 06 JUNI 2023

Datum 5 juni 2023
Ons kenmerk 2023-0023467/ 9359
Uw kenmerk

Behandeld door
Kopie aan
Bijlage(n) 1

Onderwerp Besluit Woo-verzoek

Geachte mevrouw

In uw verzoek van 13 april 2023, door mij ontvangen op dezelfde dag, heeft u mij gevraagd informatie openbaar te maken over de inzet van de politie bij de tenuitvoerlegging van uithuisplaatsingen van minderjarigen in het kader van jeugdbescherming.

In uw verzoek vraagt u concreet om de volgende informatie:

- Cijfers van het aantal uithuisplaatsingen waarbij de politie aanwezig was ('E58 Assistentie uithuisplaatsing minderjarige') in de periode 2018 t/m 2023, uitgesplitst per regio;
- Instructies die de politie hierbij krijgt, zoals werkinstructies, protocollen, procedures, etc. in het kader van assistentie door de politie bij uithuisplaatsingen van minderjarigen;
- Indien agenten speciale training of opleiding krijgen hiervoor, het lesmateriaal en aanverwante informatie hierover;
- Verslagen van overleggen over verbeterpunten of aanpassingen van de werkinstructies tussen 2018 en heden.

Op 19 april 2023 heeft u bericht ontvangen dat uw verzoek in goede orde is ontvangen. Daarbij is medegedeeld dat uw verzoek binnen vier weken na de ontvangst van verzoek wordt beoordeeld.

Over dit verzoek heeft op 2 mei per e-mail contact met u plaatsgevonden over de reikwijdte van uw verzoek. Aan u is medegedeeld dat er geen verslagen van overleggen over verbeterpunten of aanpassingen van de werkinstructies onder de politie berusten. Hierbij is u bekend gemaakt dat er weliswaar overleggen hebben plaatsgevonden, maar dat hiervan geen verslagen zijn opgemaakt. De aanpassingen zijn steeds tijdens de overleggen verwerkt. Om u voldoende inzicht te geven in de aanpassingen in deze werkinstructies is met u afgesproken om ook de oudere werkinstructies (vanaf 2018) te betrekken in de inventarisatie.

Op 12 mei 2023 is aangegeven dat de beoordeling van uw verzoek meer tijd in beslag neemt dan vier weken en ik hiervoor twee weken extra nodig zou hebben. De uiterlijke beslisdatum is daarmee 26 mei 2023 geworden.

Op 22 mei 2023 heeft telefonisch contact met u plaatsgevonden. In overleg met u is afgesproken dat de beslistermijn is uitgesteld tot 5 juni 2023.

1. Wettelijk kader

Ik behandel uw verzoek als een verzoek op grond van de Wet open overheid (Woo).

2. Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek heb ik gezocht in de archiefsystemen van de politie. Bij deze inventarisatie zijn 9 documenten aangetroffen. Deze documenten zijn genoemd in de inventarislijst in bijlage 1 bij deze brief. In deze brief wordt verwezen naar de nummers op de inventarislijst, zodat voor u duidelijk is wat ik per document heb besloten en waarom ik dit heb besloten.

U heeft in uw verzoek aangegeven over welke aangelegenheid u informatie wilt ontvangen. Eén document, te weten document 003, gaat niet over de door u aangegeven aangelegenheid en staat op de inventarislijst als zodanig aangemerkt. Er staat hierin geen informatie over de rol van de politie bij de uithuisplaatsing van minderjarigen in het kader van jeugdbescherming. In dit document wordt de rol van jeugdbeschermers bij de uithuisplaatsing van minderjarigen in het kader van jeugdbescherming toegelicht. Deze informatie valt daarom buiten de reikwijdte van uw verzoek en heb ik daarom uit de documenten verwijderd.

De overige geïnventariseerde documenten gaan over de rol van de politie bij de tenuitvoerlegging van uithuisplaatsingen van minderjarigen in het kader van jeugdbescherming. Onderstaand zal ik kort ingaan op deze geïnventariseerde documenten.

De cijfers van het aantal uithuisplaatsingen waarbij de politie aanwezig was ('E58 Assistentie uithuisplaatsing minderjarige') in de periode 2018 t/m 2023, uitgesplitst per regio treft u als bijlage bij dit besluit.

De huidig landelijk geldende afspraken/(werk)instructies die de politie hierbij krijgt, zijn terug te vinden in document 004 en 005. De overige documenten, te weten documenten 001, 003, 006 en 007 zijn afspraken/(werk)instructies die zijn vervallen of aanvullend zijn op document 004 en 005. Met u is afgesproken om – in verband met het ontbreken van verslagen van overleggen over verbeterpunten die inzicht geven in de wijzigingen van deze instructies - oudere (werk)instructies vanaf 2018 te betrekken bij uw verzoek. Gelet op het feit dat er niet elk jaar nieuwe instructies worden opgesteld en u hiermee niet voldoende inzicht krijgt in de wijzigingen van deze instructies, heb ik ook eerdere (werk)instructies vanaf 2013 betrokken bij de beantwoording van uw verzoek.

Ingaand op het onderdeel van uw verzoek over speciale trainingen of opleidingen die de politie hiervoor krijgt, kan ik u mededelen dat er geen speciale trainingen of opleidingen zijn voor politieagenten die te maken krijgen met uithuisplaatsingen van minderjarigen in het kader van jeugdbescherming. Wel is het onderwerp als zodanig opgenomen in de opleidingen huiselijk geweld & kindermishandeling en handelen in jeugdproblematiek. Tevens zijn er op eenheidsniveau een aantal presentaties gegeven over de rol en de taken van de politie hierbij. Deze presentaties treft u – geanonimiseerd – in documenten 002, 008 en 009.

3. Besluit

Ik besluit de geïnventariseerde documenten openbaar te maken, met uitzondering van de persoonsgegevens die daarin staan. Op de inventarislijst staat bij deze documenten aangegeven dat slechts de uitzonderingsgrond uit artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder e, van de Woo (aangeduid met de afkorting 5.1.2.e) is toegepast.

De inventarislijst maakt integraal onderdeel uit van het besluit. Voor de motivering van dit besluit verwijs ik naar het onderdeel "Overwegingen" onder vier van deze brief.

4. Overwegingen

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder e, van de Woo blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Bij de afweging van het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen maak ik informatie niet openbaar die de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen schaadt. Het gaat hierbij om persoonsgegevens die te herleiden zijn tot een persoon zoals namen, e-mailadressen, telefoonnummers en functienamen. Het openbaar maken van deze persoonsgegevens -als bedoeld in artikel 1 van de AVG- maakt een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen die in dienst zijn van de politie. Ik maak deze informatie dan ook niet openbaar.

5. Wijze van openbaarmaking en publicatie

Dit besluit en de documenten die voor iedereen (gedeeltelijk) openbaar worden, worden op www.politie.nl gepubliceerd.

Vragen

Als u vragen heeft over de afhandeling van uw verzoek, dan kunt u contact opnemen met Woo-desk. Voor meer informatie over de Woo-procedure, kunt u kijken op www.politie.nl/woo/.

Met vriendelijke groet,

De korpschef van politie,
namens deze

mr. E.M. de Vries MPA
Directeur Korpsstaf

Rechtsbescherming

Indien u zich niet kunt verenigen met de inhoud van dit besluit, kunt u in overeenstemming met de Awb binnen een termijn van zes weken na bekendmaking van dit besluit schriftelijk bezwaar maken. Het bezwaarschrift dient te worden gericht aan de korpschef, ter attentie van de Wob-coördinatiedesk, postbus 17107, 2502 CC Den Haag onder vermelding van het kenmerk van de politie zoals deze is vermeld in het colofon van het besluit.

Het bezwaarschrift moet ondertekend zijn en ten minste bevatten: naam en adres, dagtekening, omschrijving van het besluit waartegen het bezwaarschrift is gericht en de gronden van bezwaar. Er dient een volmacht te worden verstrekt, indien het bezwaarschrift niet door de belanghebbende, maar namens deze wordt ingediend.

De elektronische weg voor het indienen van een bezwaarschrift is niet geopend.

Aantallen ESB - Assistentie Uithuisplaatsing Minderjarige per kwartaal

	# Incidenten				2018				2019				2020				2021				2022				2023		
	1	2	3	4	Totaal	1	2	3	4	Totaal	1	2	3	4	Totaal	1	2	3	4	Totaal	1	2	3	4	Totaal	1	2
Eenheid Noord-Nederland	23	30	22	16	91	20	16	26	15	77	17	19	13	20	69	16	16	21	20	73	14	7	18	12	51	16	16
Eenheid Oost-Nederland	27	34	27	35	123	42	22	31	35	130	31	27	35	19	112	25	37	20	24	106	28	13	17	23	81	25	25
Eenheid Amsterdam	10	8	8	10	36	7	13	10	5	35	8	10	10	4	32	4	5	6	8	23	4	2	1	2	9	5	5
Eenheid Midden-Nederland	10	13	10	21	54	20	19	14	13	66	12	19	10	16	57	7	7	10	11	35	10	5	9	10	34	9	9
Eenheid Noord-Holland	17	15	15	20	67	15	13	12	18	58	10	12	14	17	53	9	20	7	12	48	11	8	7	13	39	4	4
Eenheid Den Haag	16	15	12	12	55	18	19	20	18	75	12	18	13	16	59	5	12	14	13	44	10	11	12	11	44	10	10
Eenheid Rotterdam	23	29	10	16	78	17	21	23	11	72	20	15	11	20	66	18	22	15	15	70	15	8	11	16	50	9	9
Eenheid Zeeland-West-Brabant	17	12	8	12	49	17	17	15	11	60	15	12	21	17	65	18	6	10	11	45	12	15	19	11	57	7	7
Eenheid Oost-Brabant	10	9	9	13	41	15	12	4	10	41	12	14	9	10	45	6	5	7	6	24	8	5	10	11	34	6	6
Eenheid Limburg	10	4	8	3	25	7	6	9	7	29	9	9	12	11	41	4	7	12	6	29	5	4	10	3	22	6	6
Totaal	163	169	129	158	619	178	158	164	143	643	146	155	148	150	599	112	137	122	126	497	117	78	114	112	421	97	97

Visienota

Uithuisplaatsing minderjarige

De rol van de politie bij de uithuisplaatsing van een minderjarige

Politiële Jeugdtaak
Expertgroep Signaleren en Adviseren
Juli 2010

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
2. De 4 fasen bij een uithuisplaatsing	4
2.1. Voorbereiding	4
2.2. Afgifte minderjarige	4
2.3. Verblijf in politiebureau	4
2.4. Vervoer naar instelling	5
2.5. Spoeduisplaatsing	5
3. Beslisboom	6
Bijlage 1 – Wetteksten	11

1. Inleiding

In de Wet op de jeugdzorg zijn per 1 januari 2008 een aantal zaken gewijzigd. De belangrijkste verandering is de invoering van de gesloten jeugdzorg. Vanaf 1 januari 2010 zal een minderjarige niet meer civiel geplaatst kunnen worden binnen een justitiële jeugdinrichting. Deze wetswijziging vraagt een herziening van de visie van de politie op de ondersteuning bij de uithuisplaatsing van minderjarigen.

De uithuisplaatsing (UHP) van een minderjarige is een diep ingrijpende maatregel die heftige emoties te weeg kan brengen en zij vraagt dus ook een grondige voorbereiding en professioneel optreden van de betrokken partijen. Veelal wordt de UHP van een minderjarige zonder tussenkomst van de politie uitgevoerd. Bij situaties waarin agressie, gevaar of ontvluchting is te verwachten kan assistentie van de politie gevraagd worden.

Deze beleidsnota beschrijft de visie van de politie op de ondersteuning bij uithuisplaatsingen en de taken van de verschillende partners. Deze nota is voorgelegd aan de belangrijkste partners op dit onderwerp. In deze visienota zijn ook een aantal uitvoeringshandelingen van de verschillende partijen opgenomen, waarbij de taken van de politie op het gebied de UHP meer in detail worden beschreven.

Deze visienota kan tevens worden gebruikt voor PKN en in het (post)initieel onderwijs in de module jeugd en/of de module zeden.

In hoofdstuk 2 van deze nota staan de verantwoordelijkheden en taken van de politie bij de UHP van een minderjarige beschreven en de wijze waarop de politie daarin samenwerkt met haar partners. Hoofdstuk 3 beschrijft de bijzonder situaties die kunnen voorkomen bij de UHP van een minderjarige. Daarna wordt in hoofdstuk 4 een samenvatting gegeven die is weergegeven in een beslisboom.

2. De 4 fasen bij een uithuisplaatsing

1. Voorbereiding
2. Afgifte minderjarige
3. Verblijf in politiebureau
4. Vervoer naar instelling

2.1. Voorbereiding

De uithuisplaatsende partij maakt vooraf een inventarisatie van de veiligheidsrisico's en weegt de assistentie van politie zorgvuldig af. De politie zal haar medewerking verlenen indien er gevaar, agressie of ontvluchting te verwachten valt en zal de risicoafweging aanvullen met informatie uit haar systemen.

De uithuisplaatsende partij is verantwoordelijk voor het aanwezig zijn van:

- Beschikking Uithuisplaatsing van de kinderrechter
- Schriftelijke toestemming van de OvJ die een politieambtenaar aanwijst voor de uitvoering van de beschikking
- Gereserveerde plaats in een instelling (m.u.v. spoeduisplaatsing)

Het binnentreden vindt dus plaats onder auspiciën van het openbaar ministerie. De ambtenaar die binnentreedt dient vooraf (mondeling of schriftelijk) door de officier van justitie te worden aangewezen. De aangewezen ambtenaar wordt genoemd in de machtiging tot binnentreden ingevolge artikelen 812 en 813 Rv welke door een hulpofficier van justitie kan worden uitgeschreven.

De politie is verantwoordelijk voor het aanwezig zijn van de volgende documenten:

- Machtiging Binnentreden (art. 3 Awbi) ingevolge art. 812/813 Rv afgegeven door een HovJ.
- of een Machtiging Doorzoeking ter aanhouding (art. 55 WvSr) afgegeven door OvJ

2.2. Afgifte minderjarige

De politie kan bij "afgifte minderjarigen" op grond van artikelen 812 en 813 Rv daadwerkelijk belast zijn met de executie van een rechterlijke beschikking.

Indien een kind alleen wordt aangetroffen, is er geen sprake van 'afgifte'. Er wordt dan niet opgetreden op grond van art. 812 Rv, maar op grond van artikel 2 Politiewet wordt het kind dan meegenomen.

2.3. Verblijf in politiebureau

Indien het vervoer niet direct ter plaatse is, kan de minderjarige met de gezinsvoogd of Raadsmedewerker de komst van het vervoer afwachten in het politiebureau. Afhankelijk van de aard van de plaatsing (open of gesloten) kan de minderjarige in een aangifte-/verhoorkamer geplaatst worden onder toezicht van de gezinsvoogd (of Raadsmedewerker).

Indien de minderjarige geplaatst wordt in een **open setting** zal deze voor de duur van maximaal 2 uur in een aangifte-/verhoorkamer geplaatst kunnen worden onder toezicht van de gezinsvoogd. Daarna zal de minderjarige met de gezinsvoogd de komst van het vervoer in de publiekshal moeten afwachten. Een minderjarige die wacht op een 'open' plaatsing kan niet 'gesloten' wachten op vervoer.

Bij plaatsing in een **gesloten setting** kan de minderjarige in afwachting van de komst van het vervoer voor de duur van maximaal 8 uur opgehouden worden in een aangifte-/verhoorkamer onder toezicht van de gezinsvoogd. Eventueel kan gebruik worden gemaakt van een ophoudkamer. Houd rekening met de impact hiervan op de minderjarige. Insluiting in een politiecel is niet mogelijk i.v.m. het ontbreken van wettelijke gronden. De 8 uur die maximaal beschikbaar is, is onderverdeeld in maximaal 2 uur plus maximaal 6 uur. In de eerste 2 uur heeft de gezinsvoogd de mogelijkheid om het

vervoer te regelen. Is er geen vervoer beschikbaar dan stopt hier de wachttijd. Indien er vervoer beschikbaar is dan kan de wachttijd met maximaal 6 uur verlengd worden waarin de komst van het vervoer afgewacht kan worden. Indien de wachttijd verstreken is, wordt de minderjarige met de gezinsvoogd geplaatst in de publiekshal van het politiebureau.

2.4. Vervoer naar instelling

Indien de minderjarige geplaatst wordt in een **open** jeugdzorg instelling, dan dient de gezinsvoogd en/of ouder(s) de minderjarige zelf te vervoeren. Bij plaatsing in een **gesloten** jeugdzorg instelling kan de gezinsvoogd het vervoer laten uitvoeren door de Dienst Vervoer & Ondersteuning. Omdat zij alleen vervoer tussen gesloten locaties mogen uitvoeren, worden minderjarigen die geplaatst moeten worden in een gesloten jeugdzorg instelling eerst naar een politiebureau gebracht.

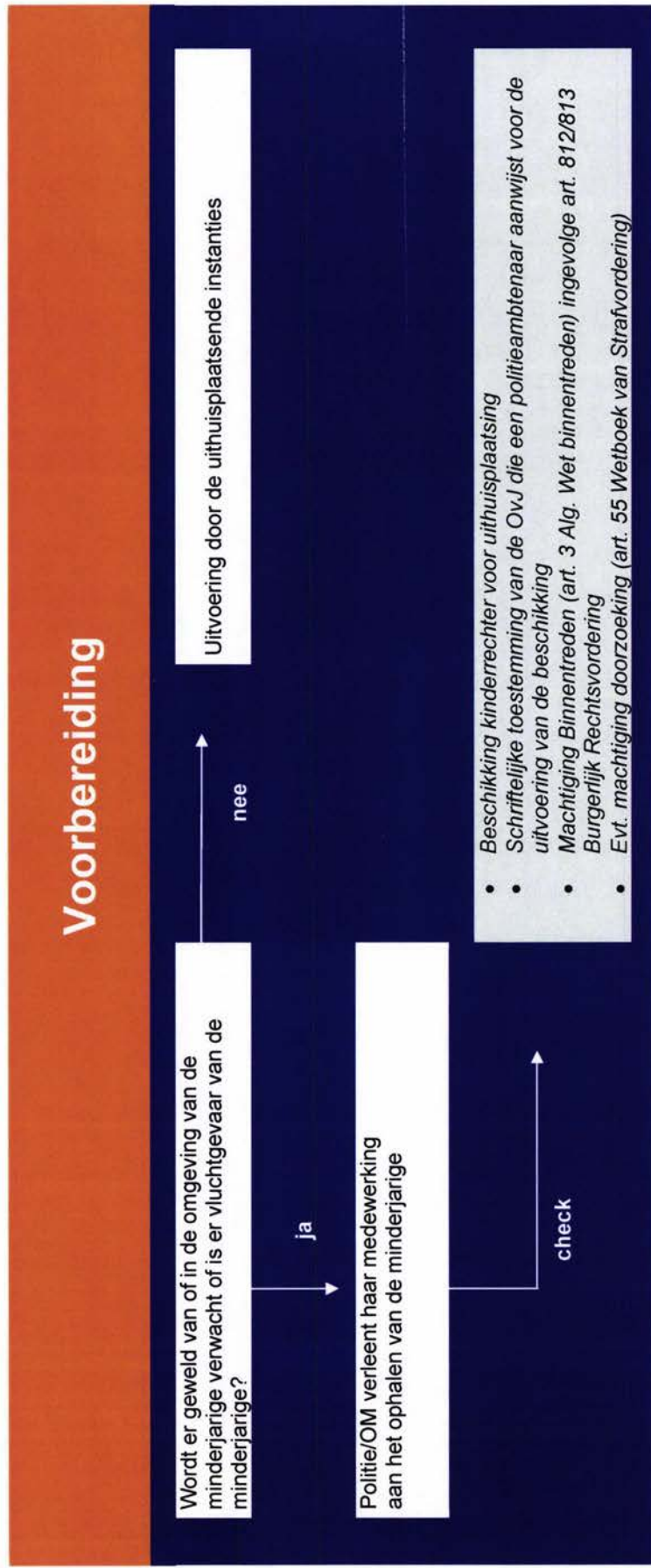
2.5. Spoeduisplaatsing

In de situatie dat er een minderjarige met spoed uit huis geplaatst moet worden, is er vaak nog geen beschikking van de kinderrechter afgegeven. In sommige gevallen heeft de gezinsvoogd of raadsmedewerker contact gehad met de kinderrechter en wordt er een mondelinge (telefonische) beschikking afgegeven. Indien er nog geen contact met de kinderrechter is geweest en het uitstellen van de de uithuisplaatsing brengt gevaar met zich mee, kan er overwogen worden om op grond van artikel 2 Politiewet in combinatie met overmacht op te treden.

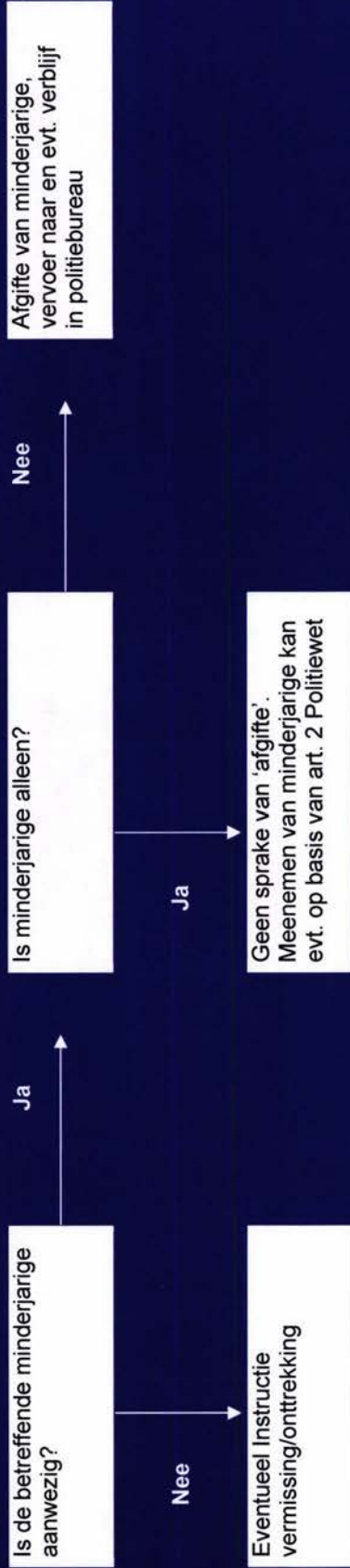
Bij spoeduisplaatsingen heeft de gezinsvoogd of raadsmedewerker nog geen plaats in een instelling kunnen vastleggen. In dit geval kan er ook geen vervoer worden aangevraagd. In deze gevallen kan bij hoge uitzondering de (H)OvJ overwegen om de minderjarige in te sluiten op grond van artikel 2 van de Politiewet in combinatie met de overmachtsituatie voor de duur van maximaal 1 nacht / 1 weekend. Dit dient in BVH te worden vastgelegd middels een mutatie of proces-verbaal van bevindingen, waarin de overmachtsituatie duidelijk dient te worden omschreven alsmede de afwegingen die gemaakt zijn. Indien er geen gronden zijn voor artikel 2 Politiewet dient de minderjarige in vrijheid gesteld te worden.

3. Beslisboom

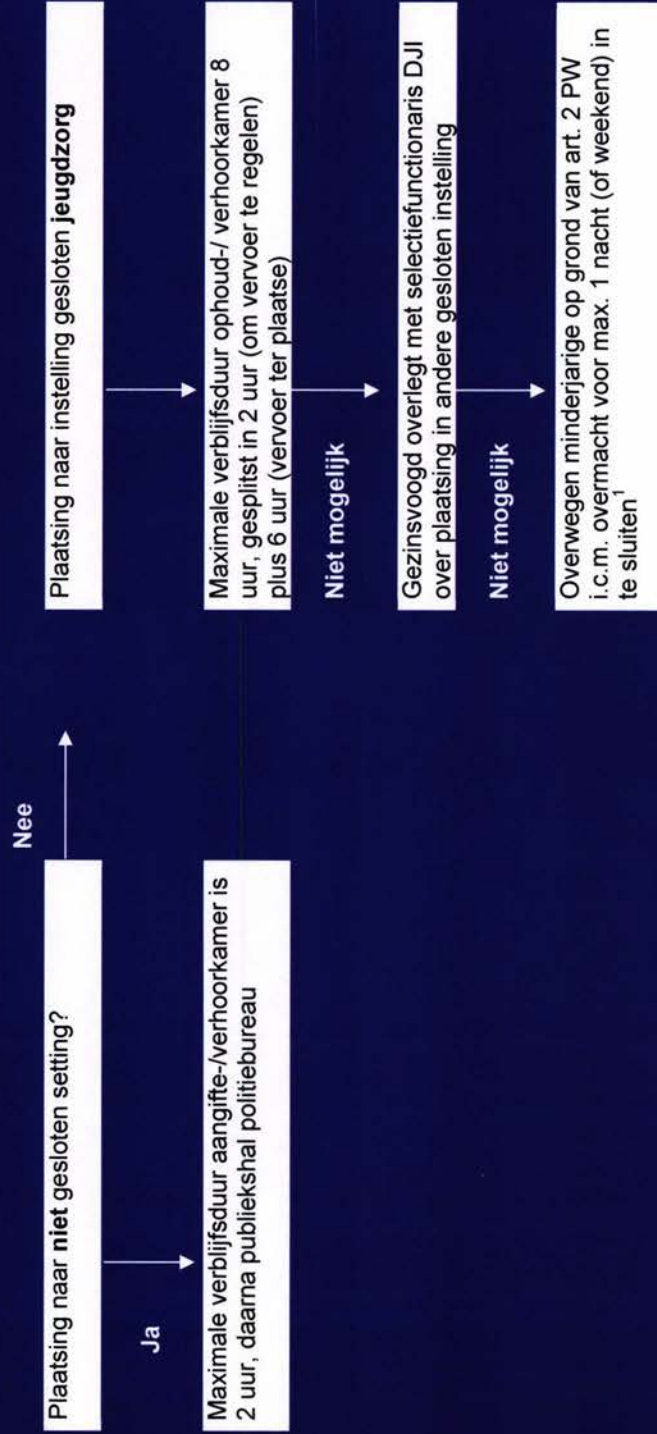
De visie van de politie op de UHP van minderjarige is samengevat in vier fasen. Deze fasen zijn uitgewerkt in het voorgaande hoofdstuk en worden hier kort samengevat en weergegeven in een beslisboom.

Afgifte minderjarige

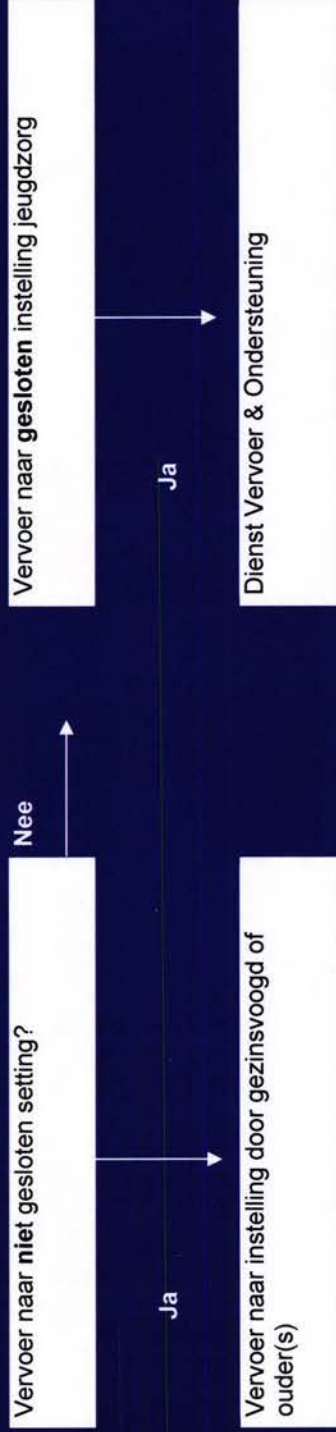

Verblijf in politiebureau

¹ Insluiting is geheel op verantwoordelijkheid van de (H)OvJ. Politie legt overmachtsituatie vast in BVH (mutatie of PV). Indien er geen grond is voor art.2 Politiewet dan wordt de minderjarige in vrijheid gesteld.

Vervoer naar instelling

Bijlage 1 – Wetteksten

Artikel 812 Burg. Rechtsvord:

1. Iedere beschikking betreffende de gezagsuitoefening over minderjarigen, de beschikkingen ingevolge de artikelen 253s, 261, 326 en 336a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek daaronder begrepen, geeft degene aan wie deze minderjarigen ingevolge de beschikking tijdelijk of blijvend worden toevertrouwd, van rechtswege het recht tot het aan hem doen afgeven van deze minderjarigen, zonodig met behulp van de sterke arm.

Artikel 813 Burg. Rechtsvord:

1. Het openbaar ministerie verleent zo nodig zijn medewerking:

a: tot de voorgeleiding van een minderjarige voor de rechter ingevolge artikel 809 Rv;

b: tot de overbrenging van een minderjarige naar een inrichting of naar een andere plaats ingevolge de artikelen 261 en 326 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek;

c: tot de afgifte van minderjarigen, als bedoeld in artikel 812 Rv;

d: tot de tenuitvoerlegging der beschikkingen, bedoeld in artikel 278 lid 2 Boek 1 Burgerlijk Wetboek.

2. De ambtenaar, aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, die door het openbaar ministerie is aangewezen om de in lid 1 bedoelde medewerking te verlenen, heeft toegang tot elke plaats, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak nodig is.

Artikel 253s Burg. wetboek

1. Indien het kind met instemming van zijn ouders die het gezag over hem uitoefenen, gedurende ten minste een jaar door een of meer anderen als behorende tot het gezin is verzorgd en opgevoed, kunnen de ouders slechts met toestemming van degenen die de verzorging en opvoeding op zich hebben genomen, wijziging in het verblijf van het kind brengen.

2. Voor zover de volgens het vorige lid vereiste toestemmingen niet worden verkregen, kunnen zij op verzoek van de ouders door die van de rechtbank worden vervangen. Dit verzoek wordt slechts afgewezen, indien gegronde vrees bestaat dat bij inwilliging de belangen van het kind zouden worden verwaarloosd.

3. In geval van afwijzing van het verzoek is de beschikking van kracht gedurende een door de rechtbank te bepalen termijn, welke de duur van zes maanden niet te boven mag gaan. Is echter voor het einde van deze termijn een verzoek tot ondertoezichtstelling van het kind, dan wel tot ontheffing of ontzetting van een of beide ouders aanhangig gemaakt, dan blijft de beschikking gelden, totdat op het verzoek bij gewijsde is beslist.

Artikel 261 Burg. wetboek

1. Indien dit noodzakelijk is in het belang van de verzorging en opvoeding van de minderjarige of tot onderzoek van diens geestelijke of lichamelijke gesteldheid, kan de kinderrechter de stichting, bedoeld in artikel 1, onder f, van de Wet op de jeugdzorg op haar verzoek machtigen de minderjarige gedurende dag en nacht uit huis te plaatsen. De machtiging kan eveneens worden verleend op verzoek van de raad voor de kindbescherming of van het openbaar ministerie.

2. Indien de uithuisplaatsing betrekking heeft op zorg als bedoeld in artikel 5, tweede lid, van de Wet op de jeugdzorg, is het verzoek gericht op effectuering van het besluit, bedoeld in artikel 6, eerste lid, van die wet. Dit besluit wordt bij het verzoek overgelegd. Indien de uithuisplaatsing geen betrekking heeft op zorg als bedoeld in artikel 5, tweede lid, van de Wet op de jeugdzorg, wordt bij het verzoek vermeld voor welke verblijfplaats de machtiging wordt gevraagd.

3. In afwijking van de eerste volzin van het tweede lid kan in de gevallen, omschreven in de regels, gesteld krachtens artikel 3, vijfde lid, van de Wet op de jeugdzorg en van artikel 9b, tweede lid, van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten een machtiging tot uithuisplaatsing worden verleend zonder een daartoe strekkend besluit. De machtiging tot uithuisplaatsing geldt in dat geval totdat een besluit als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de Wet op de jeugdzorg is genomen. De kinderrechter kan bepalen dat de machtiging tot uithuisplaatsing van kracht blijft indien het besluit, bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de Wet op de jeugdzorg strekt tot uithuisplaatsing.

4. De kinderrechter kan eveneens een machtiging tot uithuisplaatsing verlenen zonder dat daarbij een besluit als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de Wet op de jeugdzorg wordt overgelegd, indien het verzoek daartoe wordt gedaan door de raad voor de kindbescherming en de stichting, bedoeld in artikel 1, onder f, van die wet geen besluit strekkend tot uithuisplaatsing neemt. In deze gevallen wordt bij het verzoek vermeld voor welke verblijfplaats de machtiging wordt gevraagd. Indien de kinderrechter de machtiging verleent, is de stichting gehouden deze ten uitvoer te leggen, tenzij de raad met niet-tenuitvoerlegging instemt.

5. Voor opnemering en verblijf als bedoeld in artikel 29b, eerste lid, of 29c, eerste lid, van de Wet op de jeugdzorg is geen machtiging als bedoeld in het eerste lid vereist, doch een machtiging als bedoeld in genoemde artikellieden. Deze machtiging geldt voor de toepassing van de artikelen 258, derde lid, 268, tweede lid, 269, eerste lid, onder d, en 327, eerste lid, onder g, als een machtiging als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 326 Burg. wetboek

1. Kinderen die onder voogdij staan van natuurlijke personen, kunnen onder toezicht worden gesteld.

2. Op deze ondertoezichtstelling zijn de bepalingen der artikelen 254-265 van dit boek van overeenkomstige toepassing, met dien verstande nochtans, dat de ondertoezichtstelling en de verlenging daarvan ook door de voogd kunnen worden verzocht.

Artikel 336a Burg. wetboek

1. Indien de minderjarige door een ander of anderen dan zijn voogd, als behorende tot het gezin met instemming van de voogd ten minste een jaar is verzorgd en opgevoed geworden, kan de voogd niet dan met toestemming van degenen die de verzorging en opvoeding op zich hebben genomen, wijziging in het verblijf van de minderjarige brengen.

2. Voor zover de volgens het vorige lid vereiste toestemmingen niet worden verkregen, kunnen zij op verzoek van de voogd door die van de rechtbank worden vervangen. Dit verzoek wordt slechts ingewilligd, indien de rechtbank dit in het belang van de minderjarige acht.

3. In geval van afwijzing van het verzoek is de beschikking van kracht gedurende een door de rechtbank te bepalen termijn, welke de duur van zes maanden niet te boven mag gaan. Is echter voor het einde van deze termijn een verzoek tot ondertoezichtstelling van het kind, tot ontzetting van de voogd, dan wel een verzoek als bedoeld in artikel 299a, van dit boek

aanhangig gemaakt, dan blijft de beschikking gelden, totdat op het verzoek bij gewijsde is beslist.

4. In geval van gezamenlijke uitoefening van de voogdij, wordt de in het eerste lid bedoelde instemming door beide voogden gegeven.

Artikel 2 Politiewet

De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegde gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven.

Artikel 3 Awbi

1. Bevoegd tot het geven van een machtiging tot binnentreden zijn:

- a. de advocaat-generaal bij het gerechtshof;
- b. de officier van justitie;
- c. de hulpofficier van justitie.

2. Voor zover de wet niet anders bepaalt, is de burgemeester bevoegd tot het geven van een machtiging tot het binnentreden in een woning gelegen binnen zijn gemeente voor andere doeleinden dan strafvordering.

3. Degene die bevoegd is een machtiging te geven, gaat daartoe slechts over, indien het doel waartoe wordt binnentreden het binnentreden zonder toestemming van de bewoner redelijkerwijs vereist.

Art. 279 WvSr

1. Hij die opzettelijk een minderjarige onttrekt aan het wettig over hem gesteld gezag of aan het opzicht van degene die dit desbevoegd over hem uitoefent, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt opgelegd indien list, geweld of bedreiging met geweld is gebezigd, of indien de minderjarige beneden de twaalf jaren oud is.

Art. 280 WvSr

1. Hij die opzettelijk een minderjarige die onttrokken is of zich onttrokken heeft aan het wettig over hem gesteld gezag of aan het opzicht van degene die dit desbevoegd over hem uitoefent, verbergt of aan de nasporing van de ambtenaren van de justitie of politie onttrekt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie of, indien de minderjarige beneden de twaalf jaren oud is, met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Het voorgaande is niet van toepassing op

- a. hem die de raad voor de kinderbescherming onverwijld de verblijfplaats van de minderjarige meedeelt; of
- b. de zorgaanbieder, bedoeld in artikel 1, onder g, van de Wet op de jeugdzorg, die op grond van artikel 41 van die wet van de provincie subsidie ontvangt en handelt overeenkomstig de krachtens artikel 3, vijfde lid gestelde regels;
- c. hem die handelt in het kader van zorgvuldige hulpverlening aan de minderjarige.

3. Van zorgvuldige hulpverlening vormen de onverwijld melding dat hulp wordt verleend alsmede de onverwijld bekendmaking van de identiteit van de hulpverlener en zijn plaats van verblijf of vestiging aan degene die het gezag over de minderjarige uitoefent, bestanddelen.

Art. 282 WvSr

1. Hij die opzettelijk iemand wederrechtelijk van de vrijheid berooft of beroofd houdt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Indien het feit zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie.

3. Indien het feit de dood ten gevolge heeft, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

4. De in dit artikel bepaalde straffen zijn ook van toepassing op hem die opzettelijk tot de wederrechtelijke vrijheidsberoving een plaats verschaft.

Uithuisplaatsing Jeugdige

002

Politie Jeugdtaak

« waakzaam en dienstbaar »

POLITIE

Den Haag

Stappenplan routing uithuisplaatsing.

Stap 1: voorbereiding en risicoanalyse door Bureau Jeugdzorg

Stap 2: informeren Politie door Bureau Jeugdzorg

Stap 3: Bureau Jeugdzorg verzorgt benodigde documenten en garanties

Stap 4: voorbereidend overleg Politie en Bureau Jeugdzorg (in politiebureau)

Stap 5: uitvoeren uithuisplaatsing

Stap 6: terugkoppeling en nabespreking

Stap 7: nazorg

Stap 1: voorbereiding en risicoanalyse Bjz.

- Bjz verzorgt rapportage en machtiging voor de kinderrechter
- Bjz en Raad vd Kinderbescherming hebben een rolverdeling
- Bjz stelt twee medewerkers aan die betrokken zijn bij de uithuisplaatsing
- Bjz stelt intern het BJZ-crisisteam in kennis
- Bjz schat risico in:

ROOD: politieassistentie vereist vanuit veiligheidsoverwegingen
(Bjz betreedt samen met de politie de woning)

ORANJE: politieassistentie op de achtergrond (uit het zicht)
(Bjz betreedt zonder de politie de woning)

GROEN: politieassistentie niet gewenst of noodzakelijk
(Bjz doet vooraf melding van locatie en tijdstip aan meldkamer)

Stap 2: informeren Politie door Bz.

- Bz stelt politie altijd in kennis van voorgenomen uithuisplaatsing
- Bij risicoanalyse **GROEN** stopt hier de inzet van politie
- Bij risicoanalyse **ORANJE** en **ROOD** verzorgt Bz een korte tel. toelichting
- Bz en Politie stellen beiden een contactpersoon aan

Stap 3: Bijz verzorgt benodigde documenten en garanties

- **Documenten:**
 - a. rechterlijke machtiging tot uithuisplaatsing
 - b. de aanwijzing (toestemming OVJ) tot politieassistentie conform art. 813 burgerlijke rechtsvordering
 - c. een aparte rechterlijke ‘ machtiging tot verblijf in politiecel ‘ indien van toepassing
- **Garanties:**
 - a. crisisopvanglocatie en vervoer naar crisisopvanglocatie na inzet politie
 - b. Bijz-medewerker die ter plaatse meegaat of aan het bureau het kind opvangt

Politie verleent pas assistentie indien de benodigde papieren en garanties zijn verzorgd !!

Vervoer.

- **Vervoer bij gesloten jeugdzorg:**
 - uitgangspunt is dat ouders en/of voogdijmedewerker de jeugdige zelf naar een gesloten jeugdzorginstelling brengen
 - wanneer beschermd vervoer noodzakelijk is, dient dit door Bijz bij DV&O aangevraagd te zijn
 - politie vervoert de jeugdige naar het politiebureau, voor kortstondig verblijf, in afwachting van reeds afgesproken vervoer door DV&O
- **Vervoer bij niet gesloten jeugdzorg:**
 - bij vervoer van jeugdigen zonder machtiging gesloten jeugdzorg brengen de ouders en of voogdijmedewerker de jeugdige zelf naar een opvanglocatie zonder tijdelijk verblijf aan het politiebureau

Verblijf politiebureau.

- **Ophoudruimte:**
 - in afwachting van beschermd vervoer en plaatsing gesloten jeugdzorg, wordt de jeugdige in een ophoudruimte geplaatst met constante toezicht door een Bijz-medewerker
 - **Politiecel:**
 - is plaatsing in een ophoudruimte niet mogelijk of wenselijk, kan de jeugdige in afwachting van beschermd vervoer en gesloten jeugdzorg, geplaatst worden in een politiecel
 - hiervoor is een aparte rechterlijke machtiging 'verblijf minderjarige in politiecel' nodig die door Bijz dient te worden aangevraagd bij de rechter.
 - vastgestelde maximale duur voor civielrechterlijke plaatsing in een politiecel is in beginsel max. 24 uur (48 uur in het weekend).
 - **Sociale bewaring:**
 - het formele begrip "sociale bewaring" is enige jaren geleden vervangen door "verblijf minderjarige in politiecel" waarvoor voornoemde richtlijnen zijn opgesteld.
 - indien er geen acute gevaarszetting is en de aparte rechterlijke machtiging niet geregeld is, kan een jeugdige dus niet in een politiecel geparkeerd worden.
- = onrechtmatige handeling door politie !!**

Stap 4: voorbereidend overleg Politie en BJZ (politiebureau).

- **Verantwoordelijkheid:**
 - Bijz voor de hulpverlening
 - Politie voor de veiligheid en vluchtgevaar
- **Operationeel Plan en enkele aandachtspunten:**
 - wie doet het woord
 - geen onderlinge discussies in de woning
 - eventuele opvang overige kinderen
 - ouders wel of niet mee naar bureau / crisisopvanglocatie
 - politie in uniform of burgerkleding
 - politie zichtbaar of achter de hand
 - wel of geen debriefing nodig en ev. locatie daarvan

Stap 5: uitvoeren uithuisplaatsing.

- meldkamer politie in kennis gesteld
- crisisteam Bijz in kennis gesteld
- plan van aanpak door omstandigheden aanpassen, maar let op het belang van het kind
- leidinggevende politie en Bijz op de hoogte houden

Stap 6: terugkoppeling en nabespreking.

- in kennis stellen leidinggevenden
- registreren in bronsystemen politie en Bijz
- nabespreking indien gewenst / noodzakelijk

Stap 7: nazorg.

- Bijz is verantwoordelijk voor nazorg / vervolgafspraken richting ouders / verzorgers

Werkinstructie uithuisplaatsing minderjarigen

Voor politie

Portefeuille Zorg & Veiligheid

5.1.2.e

Definitief

Versie 3.2

d.d. 31 mei 2022

Inleiding

Politie kan om ondersteuning ('inzet sterke arm') worden gevraagd door de uithuisplaatser (meestal een Gecertificeerde Instelling (hierna: GI), dus een jeugd-/gezinsbeschermer). Het optreden van de politie is dan geregeld in art. 812 en art. 813 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (hierna: Rv).

In deze werkinstructie wordt de samenwerking met GI bij een uithuisplaatsing van een minderjarige (hierna: UHP) beschreven en wordt benoemd waar de politie op moet letten en waar de politie rekening mee moet houden in die samenwerking.

Deze werkinstructie is een nadere uitwerking van de routekaart UHP.

Uitgangspunt:

Een uithuisplaatsing is een ingrijpende gebeurtenis. Als de politie ondersteuning verleent, heeft dit veelal een nóg grotere impact op de betrokkenen. Een goede samenwerking tussen politie en de GI is van belang. De GI doet de daadwerkelijke UHP en politie ondersteunt hen in het waarborgen van de veiligheid en als de omstandigheden daarom vragen, bijv. bij:

- een vermoeden van agressie door minderjarige of derden;
- en/of een vermoeden van geweld tegen de minderjarige of hulpverlener;
- en/of een vermoeden van vluchtgevaar van de minderjarige.

Dat betekent dat de GI het woord voert, de minderjarige begeleidt (tenzij er sprake is van agressie of vluchtgevaar van de minderjarige), ouders/voogd informeert en zorgt voor nazorg bij de ouders/voogd en evt. achterblijvers. De politie springt in waar nodig en voegt uit waar mogelijk.

Als de GI zonder ondersteuning van politie een UHP uitvoert en daarbij ontstaat een acuut veiligheidsprobleem, dan wordt door de GI 112 gebeld. Is er geen sprake van acute onveiligheid, maar tijdens de UHP is wel ondersteuning van politie nodig, dan belt de GI naar 0900-8844 of rechtstreeks met de opco.

Als de GI vooraf wel ondersteuning van politie nodig denkt te hebben, worden onderstaande stappen gevolgd.

Stap 1: aanvraag ondersteuning.

GI neemt tijdig contact op met politie (via 0900-8844 of rechtstreeks met de opco) en vraagt om ondersteuning ('de inzet van de sterke arm'). Politie vraagt aan de GI:

- NAW gegevens betr. minderjarige;
- Naar de gezinssituatie van de minderjarige (incl. andere huisgenoten);
- Of het een spoed-uithuisplaatsing betreft ¹;
- Of het een machtiging uithuisplaatsing naar een open of gesloten setting betreft (van belang voor het toepassen van vrijheidsbeperkende maatregelen) en checkt of de gegevens in de machtiging kloppen, zoals de dag, datum, tijdstip, naam betrokkene(n) en adres*;
- Naar de risico-inschatting, oftewel: welke risico's zijn er (denk aan te verwachten agressie van minderjarige / huisgenoten of vluchtgevaar van de minderjarige);
- Waarom er bijstand van politie nodig is;
- Is er door de GI een (crisis)plek in een (gesloten) jeugdzorginstelling geregeld **;
- Is er door de GI vervoer geregeld **.

¹ Bij een spoedmachtiging kan de machtiging mondeling z'n gedaan en dus nog niet op papier staan.

*wordt de minderjarige vanuit een ziekenhuis uithuisgeplaatst dan moet er per casus met het ziekenhuis afspraken worden gemaakt door politie en GI op welke wijze en door wie de UHP wordt uitgevoerd.

** Alleen wanneer er sprake is van een spoeduisplaatsing van een minderjarige die agressief (niet strafbaar) gedrag vertoont in de richting van de medewerker(s) van de GI en waarvoor door de snelheid waarmee uitvoering gegeven moet worden aan de uithuisplaatsing, nog geen vervoer en/of plek in een instelling of crisislocatie geregeld kon worden, kan de minderjarige door de politie vervoert worden naar een geschikte locatie, zoals het politiebureau en *onder toezicht van de GI* -voor een zo kort mogelijke periode- in een politiebureau (**nooit een cel**) opgehouden worden.

Is er géén sprake van een spoeduisplaatsing en heeft de GI geen vervoer of plek geregeld, dan vindt er geen bijstand van politie plaats.

Stap 2: risico-inschatting.

Politie beoordeelt en vult de risico-inschatting van de GI aan met eigen informatie over minderjarige en (mogelijk aanwezige) huisgenoten.

Stap 3: overleg met OM.

Politie neemt (telefonisch / per mail) contact op met de dienstdoende weekdienst/opvang (jeugd)officier of piketofficier (buiten kantoor tijden) en bespreekt met deze OvJ de risico-inschatting en welke bevoegdheden en dwangmiddelen mogelijk nodig zijn (zie pag 5). Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van de minderjarige.

Stap 4: uitkomst overleg OM (dit kan mondeling)

4a: OvJ gaat akkoord met toepassen van dwangmiddelen en/of bevoegdheden en benoemt politieambtenaar voor het uitvoeren van de bevoegdheden. De hOvJ maakt evt. machtiging binnentreden conform AWBi.

4b: OvJ gaat niet akkoord: er wordt geen bijstand aan GI verleend.

Stap 5: terugkoppeling aan GI.

Politie neemt contact op met GI en koppelt besluit OvJ terug.

-Als er bijstand wordt geleverd, wordt door politie en GI afgesproken waar en hoe laat de voorbespreking is. Ga door naar stap 6.

-Deze werkinstructie stopt na stap 5 als er geen bijstand wordt verleend aan de GI.

Stap 6: voorbespreking met GI.

In deze voorbespreking worden scenario's besproken, waarbij in ieder geval aan bod komt:

- Bij de UHP doet GI het woord en is leading.
- De focus van politie ligt op de ondersteuning aan de GI. Andere situaties, die geen direct gevaar opleveren voor / bij de uithuisplaatsing, worden niet betrokken en kunnen later worden afgehandeld (denk aan een vermoeden van een hennepkwekerij in de woning).
- Waar parkeert de politie het opvallende dienstvoertuig (in het zicht of een straat verderop). Het heeft de voorkeur een onopvallend voertuig te gebruiken.
- Gaat politie direct mee de woning in of blijft politie in de buurt buiten de woning wachten. Als politie niet meteen mee gaat de woning in, dan wordt er afgesproken hoe de GI de politie kan inschakelen om in de woning te ondersteunen. Bij voorkeur heeft de GI het directe 06-nr van de politiemedewerker.
- Is het vervoer geregeld? Waar staat de vervoerder, die de minderjarige naar de instelling brengt (voor de deur, een straat verder); ook hier geldt: de GI heeft 06-nr van chauffeur om contact te leggen als de minderjarige aan hem/haar kan worden overgedragen.

- Als er agressie of vluchtgedrag van de minderjarige komt: maak een rolverdeling. Gaat de GI de-escaleren, of treedt de politie direct op.
- Als er agressie van omstanders / huisgenoten komt: idem.
- Welke reactie van GI of politie als er gefilmd/gestreamd wordt (*let op: filmen in de eigen woning levert geen strafbaar feit op. Streamen of filmbeelden publiceren kan een strafbaar feit opleveren, zoals smaad*).
- Bespreek welke dwangmiddelen er gebruikt kunnen gaan worden door politie, zoals besproken met de OvJ (*zie ook pag. 5*).
- Bespreek met GI waar zij rekening mee moeten houden als er dwangmiddelen worden ingezet.
- GI begeleidt de minderjarige naar het vervoer, tenzij..... (*zie ook 7f*).
- GI zorgt voor het informeren van ouders/voogd en evt. achterblijvers.
- Politie meldt de UHP aan (en af) bij het OC.

Stap 7: uitvoering van de uithuisplaatsing.

- a) Wordt minderjarige niet aangetroffen en is er vermoeden dat de minderjarige verborgen wordt gehouden of elders verblijft dan kan een onderzoek naar onttrekking aan het gezag worden gestart (overtreding van art. 279 of 280 Sr); Politie maakt afweging om de minderjarige op te sporen.
- b) Is de minderjarige alleen in de woning: optreden o.g.v. art. 3 Pol.w.; GI informeert zo spoedig mogelijk ouders/voogd.
- c) Zijn er ook anderen in de woning, die meewerken aan de UHP: geen politie-optreden;
- d) Zijn er ook anderen in de woning en werken die niet mee aan de afgifte van de minderjarige, dan kan er sprake zijn van overtreding van art. 180 Sr (wederspanning) of van een verdenking van overtreding van art. 279 Sr (onttrekking aan het gezag);
- e) Is de minderjarige niet aanwezig en zijn er aanwijzingen dat de minderjarige zich schuilhoudt in de woning: zie stap 7d. Zoeken naar minderjarige kan o.g.v. art. 3 Pol.w. of op basis van de concrete feiten en omstandigheden van het geval wordt beoordeeld of er een opsporingsonderzoek wordt gestart op grond van art. 279 of 280 Sr.
- f) Bij aantreffen minderjarige: dwangmiddelen worden alleen toegepast als er sprake is van fysieke agressie of (poging tot) ontvluchting van de minderjarige, rekening houdend met de leeftijd van de minderjarige en wordt met terughoudendheid ingezet, zeker als het gaat om een plaatsing in een open jeugdzorginstelling. Dwangmiddelen op de minderjarige worden opgeheven zodra de noodzaak er niet meer is en in ieder geval als de minderjarige is overgedragen aan de GI en/of vervoerder.
- g) Wordt er door aanwezigen geweld gebruikt of gedreigd met geweld tegen de politie, dan kan de persoon aangehouden worden o.g.v. overtreding van art. 180 Sr (wederspanning). Een aanhouding wordt als uiterste toegepast, zeker als het om de aanhouding van de minderjarige gaat.

Stap 8: afronding.

Na afloop wordt een uitgebreide mutatie gemaakt en (indien van toepassing) een pv binnentreden tegen de wil van de bewoner en/of melding geweldstoepassing en/of pv aanhouding.

Stap 9: evaluatie met GI.

Een evaluatie van politie met GI. Het heeft de voorkeur om dit kort na de UHP te doen en in persoon.

Bevoegdheden en dwangmiddelen:

- uitgangspunt is dat dwangmiddelen als uiterste maatregel en voor zo kort mogelijke duur worden toegepast.
- in principe worden er geen vrijheidsbeperkende maatregelen tegen de minderjarige ingezet als er een plaatsing is in een open jeugdzorginstelling.
- dwangmiddelen worden ingezet o.g.v. art. 3 Pol.w. en conform art. 7 Pol.w.
- bij het toepassen van dwangmiddelen en bevoegdheden er wordt er rekening gehouden met de leeftijd van de minderjarige.

Dwangmiddelen die door politie ingezet kunnen worden (art. 7 lid 1 Pol.w. en art. 4 Ambtsinstructie):

- Vastpakken (vrijheidsbeperkende maatregel)
- Afsluiten van ruimte (vrijheidsbeperkende maatregel)
- Gebruik van handboeien en mondafscherming (art. 22 Ambtsinstructie)
- Gebruik van wapenstok (art. 12e Ambtsinstructie)
- Gebruik van pepperspray (art. 12a Ambtsinstructie)
- Inzet van politiehond (art. 15 Ambtsinstructie)
- Gebruik van stroomstootwapen (art. 12c Ambtsinstructie)
- Gebruik van vuurwapen (art. 7 e.v. Ambtsinstructie)
- Inzet van aanhoudingseenheid.

Bevoegdheden die door politie toegepast kunnen worden:

- Binnentreden woning tegen de wil van de bewoner o.g.v. art. 812 Rv (afhandeling conform AWBi);
- In de woning zoeken naar minderjarige kan o.g.v. art. 3 Pol.w. of op basis van de concrete feiten en omstandigheden van het geval wordt beoordeeld of er een opsporingsonderzoek wordt gestart op grond van art. 279 of 280 Sr.
- Aanhouden bij verdenking van strafbaar feit (art. 27 en art. 53 Sv);
- Onderzoek aan kleding (veiligheids-/vervoersfouillering) (art. 7 lid 3 Pol.w. / art. 20 Ambtsinstructie);
- Vorderen inzage identiteitsbewijs (art. 8 lid 1 Pol.w.) geldt voor personen van 14 jaar en ouder. Ouders/voogd zijn niet verplicht bewijzen te tonen over de identiteit van hun kinderen jonger dan 14 jaar.

Afkortingen:

UHP: uithuisplaatsing

GI: [gecertificeerde instelling](#) (jeugdbescherming)

Rv: [Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering](#)

Pol.w: [Politiewet 2012](#)

Ambtsinstructie: [Ambtsinstructie voor politie, de Koninklijke marechaussee en andere opsp.ambtenaren](#)

Sr: [Wetboek van Strafrecht](#)

Sv: [Wetboek van Strafvordering](#)

AWBi: [algemene wet op het binnentreden](#)

Opc: operationeel coördinator/commandant

hOvJ: hulp-officier van Justitie

OvJ: officier van Justitie

OC: operationeel centrum (meldkamer).

© Politie, all rights reserved.

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd, op geautomatiseerde wijze opgeslagen of openbaar gemaakt in enige vorm of op enigerlei wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Politie.

Routekaart samenwerking bij machtiging uithuisplaatsing minderjarige

Bijstand politie bij machtiging uithuisplaatsing minderjarige

- De grondslag voor deze samenwerking is geregeld in de artikelen 812 en 813 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv).
- Een uithuisplaatsing is een ingrijpende gebeurtenis. Als de politie assisteert heeft dit veelal een nóg grotere impact op de betrokkenen. Een goede samenwerking tussen politie en de uithuisplaatser is van belang. Uitgangspunt is dat politie inzet alleen plaats vindt als dit nodig is ter waarborging van de veiligheid en de omstandigheden daarom vragen. Voorbeelden hiervan zijn een vermoeden van agressie, een vermoeden van geweld tegen de minderjarige of hulpverlener of een vermoeden van vluchtgevaar van de minderjarige. De Gecertificeerde Instelling (hierna: G.I.) voert het woord, begeleidt de minderjarige, informeert de ouder(s)/voogd en levert nazorg richting de achterblijvers. De bijstand van de politie bestaat uit inspringen waar nodig en zij voegen uit waar mogelijk.
- Welke inzet de politie in het kader van de bijstand kan leveren, is afhankelijk van de vraag of de uithuisplaatsing plaats moet vinden in een **open of gesloten setting**. Ook speelt mee of er sprake is van een **"reguliere"** of **"spoeduisplaatsing"** en is het afhankelijk van het **gedrag van de minderjarige of zijn/haar netwerk**.
 - Uitgangspunt is dat er sprake is van een **uitvoerbare machtiging uithuisplaatsing** wat betekent dat de G.I. een bed voor de minderjarige heeft geregeld (evt. bij een crisislocatie), en ook het vervoer daar naar toe. De politie vervoert niet en een minderjarige kan niet worden opgehouden op het politiebureau. Een uitzondering daarop is alleen mogelijk in geval van een **spoeduisplaatsing¹ van een minderjarige die agressief is of vluchtgedrag vertoont**.
 - Dwangmiddelen mogen alleen worden toegepast als er sprake is van fysieke agressie of (poging) tot ontvluchting van de minderjarige. In principe worden geen vrijheidsbeperkende maatregelen tegen een minderjarige ingezet als hij/zij in een open setting geplaatst moet worden.
- Als de G.I. al in het gezin aanwezig is om een uithuisplaatsing aan te zeggen en men stuit op weerstand, dan kan in geval van acute nood 112 worden gebeld.
- In geval er wel weerstand is, maar geen acuut onveilige situatie voor kind of medewerker(s) van de G.I., dan kan met de Operationeel Commandant (hierna: OPCO) worden gebeld. De OPCO legt contact met het OM (zie schema hierna).
- Bij een uithuisplaatsing vanuit een ziekenhuis gelden bijzondere regels.²

¹ Waarbij, door de snelheid waarmee uitvoering gegeven moet worden aan de uithuisplaatsing, nog geen vervoer en/of plek geregeld kon worden.

² Er kunnen lokale afspraken zijn tussen politie en ziekenhuizen over wanneer en hoe de politie in een ziekenhuis optreedt.

Samenwerking

Gecertificeerde Instelling (G.I.)

- Regelt vervoer en plaats in instelling. Indien niet geregeld en er is geen sprake van spoedplaatsing, dan geen bijstand politie (einde schema).
- Maakt een risicoinschatting (is er gevaar, agressie of ontvluchting te verwachten?)
→ Niet reëel = uitvoering machtiging plaatsing door G.I. zelf (einde schema)
→ Wel reëel: verzamelen stukken rechtbank en tijdig telefonisch (0900-8844) contact leggen met OPCO van het gebied waar de minderjarige zich (vermoedelijk) bevindt.
- Wanneer de OvJ toestemming heeft gegeven bespreken politie en G.I. samen de wijze van uitvoering van de plaatsing.
- Na de plaatsing vindt een evaluatie plaats tussen politie en G.I.. Bij voorkeur kort na de plaatsing en in persoon.
- De G.I. stelt voorafgaand aan de plaatsing een draaiboek op. Dit draaiboek kan met politie en OM gedeeld worden.
- De G.I. kan bij de voorbereiding desgewenst gebruik maken van de Checklist G.I. plaatsing.

Politie

- Politie stelt vast of de machtiging plaatsing aanwezig is¹ en of dag, datum, tijdstip, naam betrokkene(n) en adres kloppen.
- Politie vult waar nodig de risico-inschatting van G.I. aan met informatie uit eigen systeem.
- Politie neemt telefonisch of via mail contact op met de dienstdoende weekdienst/opvang (jeugd)officier of piketofficier (buiten kantooruren) voor toestemming gevraagde ondersteuning. De politie geeft daarbij aan welke bevoegdheden toegepast zouden moeten worden.
- HOvJ maakt na toestemming van de OvJ een machtiging binnentreden op en vermeldt daarin de naam van de door de OvJ aangewezen politiefunctionaris.
- Politie informeert G.I. over de beslissing van het OM en over de gemaakte uitvoeringsafspraken (wanneer de OvJ toestemming heeft gegeven).
- Wanneer de OvJ toestemming heeft gegeven bespreken politie en G.I. samen de wijze van uitvoering van de plaatsing.
- Na de plaatsing vindt een evaluatie plaats tussen politie en G.I.. Bij voorkeur kort na de plaatsing en in persoon.
- Voor de politie is een interne werkinstructie opgesteld.

¹ Bij een spoedplaatsing kan de machtiging mondeling gegeven zijn en is dus nog niet op schrift gesteld.

OM

- Beoordeelt de aanvraag bijstand politie.
→ Wel toestemming (mondeling) = OvJ geeft aan welke bevoegdheden toegepast mogen worden en wijst een politiefunctionaris aan voor de uitvoering.
→ Geen toestemming = uitvoering machtiging plaatsing door G.I. zonder bijstand politie.

Afgifte minderjarige

- **Minderjarige is niet aanwezig** → de politie maakt de afweging of de minderjarige wordt opgezocht op de locatie waar hij/zij zich mogelijk bevindt. Let op aanwijzingen voor verdenking onttrekking aan het gezag (art. 279 Sr).
- **Minderjarige is wel aanwezig** →
 - is alleen = geen afgifte op grond van art. 812 Rv. Minderjarige kan evt. op grond van art. 3 Politiewet meegenomen worden. De G.I. informeert de ouder(s).
 - is niet alleen = afgifte op grond van art. 812 Rv.

In geval van **geweldstoepassing** is de ambtsinstructie op grond van art. 7 Politiewet van toepassing. Er kan sprake zijn van een verdenking van overtreding van art. 180 Sr (wederspanningheid).

Vervoer minderjarige

- **Naar niet gesloten instelling (incl. pleeggezin)** = G.I. of ouder(s) regelen vervoer.
- **Naar gesloten instelling** = G.I. regelt vervoer en kan, waar nodig, gebruik maken van Dienst Vervoer & Ondersteuning (hierna: DV&O)¹ of de GGZ vervoersdienst. Op dit vervoer is art. 6.3.5. Jeugdwet van toepassing.

Uitgangspunt is dat de politie niet vervoert.

Alleen wanneer er sprake is van een **spoeduitplaatsing van een minderjarige die agressief is of vluchtgedrag vertoont** én beveiligd vervoer nog niet geregeld kon worden (door de snelheid waarmee de minderjarige uit huis gehaald moet worden), kan een beroep op de politie gedaan worden om de minderjarige naar een geschikte locatie, waaronder het politiebureau, over te brengen (zie onder).

¹: DV&O vervoert ook vanuit het huis van de minderjarige naar zowel gesloten als open instellingen. DV&O gebruikt hiervoor hetzelfde (anonieme) vervoersmiddel dat ook wordt ingezet voor vervoeren van personen met verward gedrag (dus geen gedetineerdenvervoer). Daarbij wordt professioneel personeel ingezet met kennis van omgang met minderjarigen.

Verblijf minderjarige op het politiebureau

Verblijf op een politiebureau van minderjarigen die geen strafbare feiten hebben gepleegd is zeer onwenselijk.

Alleen wanneer er sprake is van een **spoeduitplaatsing van een minderjarige die agressief is of vluchtgedrag vertoont** én nog geen plek in een gesloten instelling of crisislocatie is geregeld, kan een minderjarige onder toezicht van de G.I. in een politiebureau worden opgehouden voor een zo kort mogelijke periode en nooit in een cel. Dit kan te maken hebben met de snelheid waarmee uitvoering gegeven moet worden aan de uithuisplaatsing.

De wettelijke basis voor het **vervoer in de jeugdhulp** ligt in de volgende wet- en regelgeving

- Jeugdwet (artikel 2.3 – lid 2 + artikel 6.3.5)
- In artikel 6.3.5 - lid 1 wordt geregeld dat het mogelijk is om tijdens vervoer van en naar een geslotenaccommodatie indien noodzakelijk vrijheidsbeperkende maatregelen jegens de jeugdige te nemen. Hiervoor dient ten minste een rechterlijke machtiging, in de zin van artikel 6.1.2, eerste lid, jegens de jeugdige te zijn afgegeven. Normaal gesproken moeten de maatregelen ter beperking van de bewegingsvrijheid van de jeugdige in het hulpverleningsplan zijn opgenomen. Dit hulpverleningsplan wordt echter niet eerder vastgesteld dan nadat de jeugdige in de gesloten accommodatie is gearriveerd waar de machtiging ten uitvoer wordt gelegd. Het eerste lid treft daarom een regeling voor die situaties waarin er al wel een rechterlijke machtiging is afgegeven, maar het hulpverleningsplan nog moet worden vastgesteld. Het tweede lid stelt dat indien er wel een hulpverleningsplan is vastgesteld, de maatregelen in overeenstemming met dit hulpverleningsplan en uitvoer moeten worden gelegd. (artikel 6.3.5 – lid 1 / memorie van toelichting blz. 168 - 169)
- In artikel 6.3.5 - lid 1 is een limitatieve lijst opgenomen van beperkende maatregelen waarover de vervoerder de beschikking heeft. Er is bewust voor gekozen alleen die beperkende maatregelen op te nemen die noodzakelijk zijn om het veilig vervoer van de jeugdige mogelijk te maken. Onderdeel a betreft het vastpakken en vasthouden. Dit heeft dezelfde betekenis als die artikel 6.3.1, onderdeel d, eraan geeft, dat wil zeggen: fixeren zonder toepassing van mechanische middelen, zoals een dwangbuis of handboeien. Toepassing van mechanische middelen is tijdens het vervoer niet toegestaan, aangezien het hier vervoer in het kader van gesloten jeugdzorg en geen vervoer in het kader van jeugddetentie betreft. Onderdeel b betreft het onderzoek aan kleding. Dit is een controlemaatregel die kan worden uitgevoerd op aanwezigheid van voorwerpen om te voorkomen dat de jeugdzorg aan anderen of de jeugdige zelf wordt tegengewerkt, bijvoorbeeld doordat de jeugdige drugs voor zichzelf of voor andere jeugdigen binnen de gesloten accommodatie brengt. Onderdeel c betreft de tijdelijke plaatsing in een afzonderlijke ruimte in het vervoermiddel. Hiertoe kan worden overgegaan, wanneer de jeugdige tijdens het vervoer gevaar voor zichzelf of anderen oplevert. (artikel 6.3.5 – lid 1 / memorie van toelichting blz. 169)
- Artikel 6.3.5 - lid 3 bevat een delegatiebepaling voor de aanwijzing door onze ministers van een vervoerder voor het betreffende vervoer. Met deze formulering wordt de mogelijkheid opengehouden voor openbare aanbesteding van de opdracht. Bij ministeriële regeling zullen voorts regels worden gesteld waaraan de vervoerder dient te voldoen. Er kan dan gedacht worden aan eisen met betrekking tot het uiterlijk en de inrichting van het vervoermiddel en de opleiding van personeel ten aanzien van het gebruik van beperkende maatregelen jegens de jeugdige. Dit om een proportionele en terughoudende toepassing van de maatregelen te waarborgen. (artikel 6.3.5 – lid 3 / memorie van toelichting blz. 169)
- Van de toepassing van de genoemde beperkende maatregelen wordt ingevolge artikel 6.3.5 - lid 4 melding gedaan. De vervoerder meldt het daarbij aan de gezinsvoogd en de jeugdhulpaanbieder indien het nemen van een of meer van die beperkende maatregelen noodzakelijk is geweest. In lijn met artikel 6.3.1, vierde lid, meldt de jeugdhulpaanbieder de toepassing van deze beperkende maatregel tevens aan de ouders, indien de jeugdige niet onder toezicht is gesteld. (artikel 6.3.5 – lid 4 / memorie van toelichting blz. 169)

Uithuisplaatsen minderjarigen

1. Inleiding

In veruit de meeste gevallen wordt de uithuisplaatsing (UHP) van een minderjarige uitgevoerd zonder tussenkomst van de politie. Maar er zijn situaties waarin een beroep wordt gedaan op de politie. In bepaalde situaties valt redelijkerwijs te verwachten dat door ouders, verzorgers of minderjarige geen medewerking wordt verleend aan de UHP of dat de UHP gepaard zal gaan met heftige emoties, die tot uiting komen in bijvoorbeeld agressie of geweld. Op zich niet verwonderlijk wanneer men zich realiseert dat een UHP een diep ingrijpende maatregel is voor kind en ouders, die zelfs traumatiserend kan zijn. Heftige emoties en reacties zijn dan niet uitgesloten.

Van de hulpverleners en rechter wordt dan ook geëist dat zij een grondige analyse en toetsing doen en zij de verzorgers zoveel mogelijk betrekken bij de procedure. Bij een zogenaamde crisisuithuisplaatsing zal dat minder gemakkelijk zijn, maar ook in die situaties liggen de (definitieve) uitspraak van de kinderrechter en de beschikking ten grondslag aan de uitvoering. Bij de uitvoering mag vervolgens ook van de hulpverleners¹ en politie verwacht én geëist worden dat zij uiterst professioneel te werk gaan om escalaties en eventuele schade (psychische en/of fysieke) te voorkomen. In de eerste plaats voor het kind zelf en de ouders, maar ook voor henzelf.

De uitvoering van een UHP vraagt om professioneel optreden. Dit document (protocol) beschrijft de (juridische) kaders en de gezamenlijke activiteiten waarbinnen en waarlangs de UHP door de hulpverlener met behulp van de sterke arm plaats moet vinden.

In paragraaf 2 komen kort de rechtsgronden aan de orde op basis waarvan de UHP plaatsvindt en paragraaf 3 gaat over een aantal randvoorwaarden voor de samenwerking, zoals het gebruik van vaste contactpersonen. Vervolgens komt paragraaf 4 de voorbereiding van de UHP aan de orde, in 5 de uitvoering, in 6 het vervoer van de minderjarige, in 7 het verblijf op het politiebureau en in paragraaf 8 de crisis-UHP aan de orde. Tot slot komt in paragraaf 9 de evaluatie van de UHP aan de orde en in paragraaf 10 de contactpersonen.

2. Rechtsgrond

In artikel 812 Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering is wettelijk de hulp geregeld om afgifte van de minderjarige te realiseren. Het artikel zegt daar o.a. over: “iedere beschikking

¹ *Onder 'hulpverlener' worden onder andere gezinsvoogden verstaan en medewerkers van RvdK, BJZ, WSG, LJZ, Nidos e.d.*

betreffende de gezagsuitoefening over minderjarigen geeft degene aan wie deze minderjarige ingevolge de beschikking is toevertrouwd, van rechtswege het recht tot het aan hem doen afgeven van deze minderjarige zondig met behulp van de sterke arm". De beschikking heeft betrekking op artikelen 253s (verandering gezagsuitoefening), 261 (uithuisplaatsing minderjarigen), 326 (onder toezichtstelling) en 336a (blokkaderecht van pleegouders) van het Burgerlijk Wetboek. Hieruit volgt dat de hulpverleningsorganisatie de hulp mag invoeren van de politie. Niet alleen de hulpverleningsorganisatie mag dit; ook de opnemende voorziening en/of pleegouders mogen dit. De minderjarige is immers krachtens de plaatsingsbeschikking van de kinderrechter aan hen toevertrouwd.

In artikel 813 Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering is geregeld dat het openbaar ministerie zondig met behulp van de sterke arm zijn medewerking verleent tot de overbrenging van de minderjarige naar een inrichting of andere verblijfplaats op grond van de ondertoezichtstelling en beschikking.

Het binnentreden vindt dus plaats onder auspiciën van het openbaar ministerie. De politieambtenaar die binnentreedt dient vooraf (mondeling of schriftelijk) door de officier van justitie te worden aangewezen. De aangewezen ambtenaar wordt genoemd in de machtiging tot binnentreden ingevolge artikelen 812 en 813 BRV welke door een (hulp)officier van justitie kan worden uitgeschreven.

3. Voorwaarden voor samenwerking

Politie en hulpverlening zijn twee verschillende organisaties met een heel andere werkcultuur. Toch vormen deze twee bij een UHP een team. Misschien zien zij zichzelf niet als zodanig, maar door samen op te treden zijn ze dat wel. Zeker in de ogen van het gezin. Bij dit gezamenlijk optreden is een goede taakverdeling belangrijk. Uitgangspunt is dat hulpverlener (eind)verantwoordelijk is over het gehele proces van de UHP. Hij heeft de regie, voert het gesprek, is aansprekingspunt voor de ouders e.d.. De politie is ter assistentie aanwezig om eventuele escalaties van geweld te voorkomen of beteugelen.

Het zijn echter geen twee losstaande en autonome taken, maar zij beïnvloeden elkaar voortdurend. De manier waarop de hulpverlener bijvoorbeeld het gesprek voert, heeft invloed op de gevaarssetting en de wijze waarop de politie de escalatie probeert te voorkomen beïnvloedt direct de sfeer van het gesprek.

Naast een goede taakafbakening gaat het ook om een goede invulling van die taak, om een goede samenwerking en afstemming. Iedere situatie, kind en ouder, maar ook hulpverlener en politieambtenaar zijn weer anders waardoor maatwerk noodzakelijk is. Maatwerk dat niet in een protocol vastgelegd kan worden.

Om dit te bereiken werken de organisaties met **vaste contactpersonen/afdelingen** (zie par. 10), professionals die niet alleen de kwaliteiten en ervaringen hebben om met (heftig geëmotioneerde) kinderen en/of ouders om te gaan, maar die ook in staat zijn om een team te vormen met een geheel andere discipline. De uitvoering van een UHP vraagt om specifieke kennis, vaardigheden en houdingsaspecten en kan niet door iedere willekeurige medewerker gedaan worden. De organisaties investeren, naast de gemaakte afspraken die het technische beleidskader vormen, ook in de inhoudelijke ontwikkeling van een goede operationele samenwerking en afstemming.

4. Voorbereiding (zie voor crisis-/spoed uithuisplaatsing par. 8)

4.1. Voorbereiding hulpverlening

- Bij een op handen zijnde UHP wordt binnen de hulpverlening een inventarisatie gemaakt van de veiligheidsrisico's (gevaarszetting) t.a.v. de benodigde steun van de politie tijdens de UHP.
- Er volgt een besluit of **ondersteuning** van de politie al dan niet gewenst is, gerelateerd aan de veiligheidsrisico's t.a.v. de UHP.
- Pas bij aanwezigheid van een **geldige beschikking** van de kinderrechter, die de (gesloten) UHP legitimeert, wordt contact gelegd met de vaste contactpersoon van de politie. Indien de beschikking ontbreekt regelt de hulpverlener conform de richtlijnen alsnog de beschikking.
- Er is voor de jeugdige een **plaats gereserveerd** in een jeugdzorginstelling.
- Er is voor de jeugdige **vervoer** geregeld van politiebureau naar jeugdzorginstelling (zie par. 6).

4.2. Voorbereiding hulpverlening en politie

- In het contact met de politie komen de veiligheidsrisico's (gevaarszetting) t.a.v. de UHP nadrukkelijk aan de orde.
- De politie beoordeelt ook op basis van haar eigen informatie en inzicht of er sprake is van gevaarszetting.
- Na deze inschatting kan bepaald worden wat nodig is om de UHP goed en veilig te laten verlopen.
- De hOvJ overlegt met een OvJ om toestemming te krijgen voor inzet van de politie, waarbij ook toestemming wordt gegeven voor binnentreden van de woning.
- De beschikking UHP wordt naar de politie gefaxt, waarna de (hulp)officier van justitie een machtiging tot binnentreden af geeft op basis van artikel 812/813 van Wetboek Burgerlijke Rechtsvordering.

- Bij geen spoed/crisis vindt de UHP plaats na overleg op een geschikte dag/tijdstip dit i.v.m. de noodzakelijke planning, voorbereiding en vrijmaken van benodigde capaciteit. De daadwerkelijke UHP vindt bijvoorkeur plaats in de ochtenduren.

5. Uitvoering ²

Iedere situatie is weer anders, waardoor maatwerk nodig is. Voorafgaand aan de daadwerkelijke UHP vindt er een briefing plaats op het politiebureau waarbij de hulpverlener wordt uitgenodigd.

Indien bij de UHP de minderjarige alleen thuis is, is er geen sprake van 'afgeven van minderjarige'. Er kan dan op basis van artikel 3 Politiewet 2012 gehandeld worden.

6. Vervoer

6.1. Bij plaatsing in een niet-gesloten setting ²

- De politie werkt in principe niet mee bij plaatsing in een niet-gesloten setting, tenzij de leeftijd en gevaarssetting dit noodzakelijk maken.
- De hulpverlener is verantwoordelijk voor het meenemen van de minderjarige(n) uit het perceel én voor het vervoer naar de niet-gesloten setting. De politie zorgt niet voor vervoer.

6.2. Bij plaatsing in een gesloten setting

- De hulpverlener is verantwoordelijk voor het meenemen van de minderjarige uit het perceel.
- De politie vervoert de minderjarige van de plaats waar de minderjarige is aangetroffen naar een politielokatie.

² Een plaatsing in een niet-gesloten setting gebeurt meestal op basis van vrijwilligheid. Een UHP met gevaarszetting kan trouwens duiden op het ontbreken van die vrijwilligheid. Is de vrijwillige medewerking niet aanwezig dan is de kans groot dat de jongere direct (of vlak) na plaatsing wegloopt uit de niet-gesloten setting. Dit maakt de politie inzet onrendabel, maar geeft ook een ongewenst signaal af aan de jongere: 'ondanks dat de politie ingrijpt kan ik toch mijn eigen gang gaan'. De politie vindt dit niet alleen ongewenst m.b.t. de ontwikkeling van de jeugdige, maar het tast ook de geloofwaardigheid en het gezag van de politie aan. Dit, in combinatie met de kans op geweldstoepassing, draagt er toe bij dat de politie in principe niet mee werkt bij plaatsing in een niet-gesloten setting. De leeftijd speelt echter een belangrijke rol. Wanneer het gaat om (zeer) jonge kinderen, die bijv. niet zelfstandig weg kunnen lopen uit de niet-gesloten setting (zoals een pleeggezin), maar waarbij de ouders niet vrijwillig mee willen werken (met mogelijk gevolg een gevaarszetting), zal de politie eerder afwijken van haar principe. Op welk moment wel of niet de politie zal assisteren bij plaatsing in een niet-gesloten setting wordt per situatie bepaald.

- De hulpverlener is verantwoordelijk voor de organisatie van het vervoer van de politielokatie naar de gesloten jeugdzorginstelling.
- Voordat de UHP plaatsvindt wordt door de hulpverlener de Dienst Vervoer & Ondersteuning (DV&O) conform de richtlijnen aangevraagd.
- De jongere dient ten spoedigste (dezelfde werkdag of de eerstvolgende werkdag) door de D&VO te worden opgehaald.

Bij minderjarigen, die in een gesloten jeugdzorginstelling worden geplaatst, moet gestreefd worden om op werkdagen (ma-vr) maximaal 1 nacht in te sluiten. In de weekenden zal dit tot maandag kunnen.

7. Verblijf op het politiebureau

7.1. Bij plaatsing in een niet-gesloten setting ²

- Als het vervoer niet direct ter plaatse kan zijn kan de hulpverlener de jongere tijdelijk overbrengen naar het politiebureau.
- De jongere wordt nooit in een politiecel geplaatst, maar kan eventueel voor de duur van maximaal 2 uur (in afwachting van het vervoer) in een ophoudkamer (niet op slot) worden geplaatst. Indien langer wordt de minderjarige in de publiekshal van het politiebureau geplaatst.
- De hulpverlener blijft, gedurende de periode dat de minderjarige op het politiebureau zit, bij hem/haar, totdat de jongere door het vervoer is opgehaald. De hulpverlener blijft derhalve de gehele periode (eind)verantwoordelijk voor de minderjarige.

7.2. Bij plaatsing in een gesloten setting

- In afwachting van het vervoer wordt de minderjarige voor de duur van maximaal 2 uur in een ophoudkamer geplaatst.
- Indien er langer gewacht moet worden op het vervoer, kan de minderjarige in een politiecel geplaatst worden.
- De hulpverlener blijft, gedurende de periode dat de minderjarige die op het politiebureau zit, regelmatig contact met hem/haar onderhouden, totdat de jongere door het vervoer is opgehaald. De hulpverlener blijft derhalve de gehele periode (eind)verantwoordelijk voor de minderjarige.
- De politie is verantwoordelijk voor de minderjarige als het gaat om het verblijf in de politiecel.
- Indien de jongere langer dan 8 uur moet wachten op het vervoer wordt overleg gevoerd door de hOvJ met de hulpverlener over een eventuele verlenging of beëindiging van het verblijf of alternatieven.

7.3. Taak politie en hulpverlening

- Dringende medische hulp wordt door de politie verzorgd. Indien er niet-dringende medische hulp voor de minderjarige nodig is tijdens het verblijf in een politielocatie, wordt dit door de hulpverlening geregeld (en betaald) of uitgesteld tot de minderjarige elders is geplaatst.
- De politie zorgt voor voedsel en drinken, toiletvoorziening en evt. noodzakelijke/ dringende lichamelijke verzorging. Schone kleding, sigaretten e.d. moeten door de hulpverlener/ouders worden geregeld.
- De huisregels van de politie zijn van toepassing (zoals bezoekenregeling, fouillering).

7.4. Toelichting op 'Sociale bewaring'

- Sociale bewaring bestaat sinds 01-01-2006 niet meer. Sociale bewaring kent geen juridische status. Ook niet als een kinderrechter een 'machtiging sociale bewaring' o.i.d. afgeeft.
- Een minderjarige die in een instelling voor gesloten jeugdzorg geplaatst wordt kan alleen in uiterste nood, in afwachting van vervoer, in een politiecel ingesloten worden. De hulpverlener moet eerst zoeken naar een alternatieve (crisis)opvang. Als dat niet mogelijk is moet overwogen worden of minderjarige op grond van artikel 3 Politiewet 2012 in combinatie met overmacht kan worden ingesloten in een politiecel. Insluiting en duur ervan is echter geheel op verantwoordelijkheid van betreffende hOvJ, die per casus een afweging moet maken. De politie maakt een mutatie of procesverbaal op, waarin verwoord wordt wat de overmachtsituatie is. Is er geen grond voor artikel 3 Politiewet 2012 dan wordt de jongere in vrijheid gesteld.

8. Crisis-UHP

- Bij een crisis-UHP is het niet perse noodzakelijk dat de beschikking al aanwezig is alvorens de politie wordt geïnformeerd.
- Slechts in uitzonderlijke (levensbedreigende) situaties kan de politie optreden zonder te beschikken over een beschikking van de rechter en een machtiging tot binnentreden van de officier van justitie.
- De hulpverlener zorgt voor een crisisplek en het vervoer daarnaar toe.
- Betreft het een UHP naar een open crisisplek. (zie 6.1. & 7.1.)
- Betreft het een UHP naar een gesloten crisisplek. (zie 6.2 & 7.2.)

- Het kan voorkomen dat betreffende mensen niet op de hoogte zijn van de op handen zijnde UHP. Deze situatie dient zoveel mogelijk voorkomen te worden, omdat deze de gevaarstelling vergroot. Informeren is de taak van de hulpverlener.
- Bij een crisis-UHP zorgt de hulpverlening voor een goede nazorg aan ouders en minderjarige(n).
- Bij een crisis-UHP kunnen meerdere hulpverleningsinstellingen betrokken zijn, zoals de RvdK en de gezinsvoogdijinstelling. Er dient minimaal één hulpverlener aanwezig te zijn.

9. Evaluatie

Na iedere UHP vindt er –indien mogelijk- een evaluatie (debriefing) van de UHP plaats op het politiebureau door de betrokken hulpverleners en politieambtenaren.

10. Contactpersonen

Vaste contactpersonen Eenheid Midden Nederland:

1. de jeugdagent/jeugdrechercheur of wijkagent van de wijk, van het verblijfsadres van het kind is
2. Chef van Dienst van het verblijfsadres van het kind is.

CHECKLIST POLITIE
UITHUISPLAATSING MINDERJARIGE(N)
Hulp van sterke arm bij uithuisplaatsing

- Is geldige beschikking aanwezig (via hulpverlener)
- Is een plek in de jeugdzorginstelling geregeld door hulpverlener
- Is vervoer van politie lokatie naar jeugdzorginstelling geregeld door hulpverlener
- Is machtiging tot binnentreden aanwezig door hOvJ
- Zijn de politiesystemen geraadpleegd (o.a. op personen en adres)
- Hoeveel kinderen worden UHP en wat zijn de leeftijden?
- Zijn ouders, verzorgers en kind(eren) geïnformeerd over de UHP door hulpverlener
Ja / nee, waarom niet?
- Kennen de ouders, verzorgers en kind de hulpverlener die de UHP doet
Ja / nee, waarom niet?
- Kent de hulpverlener de indeling (plattegrond) van de woning
Nee / ja, hoe ziet deze eruit?
- Kent de hulpverlener de gezinssamenstelling (incl. honden e.d.)
Nee / ja, hoe ziet deze eruit?
- Op welk alternatief adres zou het kind kunnen verblijven
- Werkt de politie bij deze UHP met de vast contactpersoon.
Nee / ja, nml:
- Werkt de hulpverlening bij deze UHP met de vast contactpersoon
Nee / ja, nml:
- Is achterwacht bij de politie (noodhulp) geregeld
- Hulpverlener op de hoogte van afspraken in 'Instructies UHP'
specifiek t.a.v. 6. Vervoer
specifiek t.a.v. 7. Verblijf op het politiebureau
- Hoe laat en waar is de briefing
- Hoe laat en waar is een evt. evaluatie / debriefing

Werkwijze uithuisplaatsing minderjarige met politieondersteuning

Voorwaarden

- Toestemming OVJ
- Machtiging binnentreding

- Jeugdbescherming belt met Opco/OVD op basis van een reële risicoschatting dat politieondersteuning nodig is bij een uithuisplaatsing
- Opco/OvD belt met ZSM O.v.J. voor toestemming
- O.v.J. geeft toestemming indien er redenen zijn voor politieondersteuning. (Bijv. vluchtgevaar of gevaar voor de jeugdige of zijn omgeving)

Feit

- Een uithuisplaatsing met politieondersteuning zonder toestemming van een OVJ is niet rechtmatig

Als een verzoek tot uithuisplaatsing binnenkomt:

- Doe een vooroverleg met de jeugdbeschermers in het politiebureau
- Bespreek het door de jeugdbeschermers ingevulde draaiboek
- Denk in scenario's en maak een rolverdeling
- Bespreek wat je wel en niet kunt (bevoegdheden)
- De politie vervoert geen kinderen. De jeugdbescherming is hier verantwoordelijk voor

Kinderen gaan niet naar het politiebureau. De jeugdbescherming heeft een eigen lijst met uitwijkmogelijkheden indien er nog geen plek of vervoer is geregeld

Vragen?

Neem contact op met:

5.1.2.4

of

5.1.2.6

Wettelijk kader

- Art 812 en 813 Burg. Rv
- Gewelddmiddelen artikel 7 PW 2012
- Binnentreden artikel 1 Awbi

Evalueer!
Wissel tips en tops uit en leg deze vast in BVH

« waakzaam en dienstbaar »

Basistraining Huiselijk Geweld Kindermishandeling

5.1.5 , 5.1.5 & 5.1.5

2023

POLITIEACADEMIE

Aan het einde van deze dag:

- Weet jij wat er volgens de Jeugdwet art. 1.1 verstaan wordt onder kindermishandeling.
- Kan je de vormen van kindermishandeling en risicofactoren van kindermishandeling signaleren en jouw handelen hierop afstemmen.
- Ken jij je bevoegdheden en de rol van de politie bij een uithuisplaatsing van een minderjarige om deze zorgvuldig en rechtmatig te laten verlopen.
- Heb je kennis van de specifieke aanpak van kindermishandeling en weet je te handelen conform de Handreiking Samenwerken bij strafbare kindermishandeling.

Programma

- Wat is kindermishandeling (definitie, vormen en omvang)
- Signalen, risicofactoren en gevolgen
- Beschermingsmaatregelen
- Strafbaarheidsstelling
- Wat te doen bij een vermoeden van strafbare kindermishandeling

Definitie Kindermishandeling

Artikel 1.1 Jeugdwet

Kindermishandeling:

Elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard

die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen,

waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel.

Bedreigende of gewelddadige interactie:

- Fysiek
- Psychisch
- Seksueel

Actief of passief

Fysiek of psychisch letsel

Ernstige schade berokkend (of dreigt)

Kimi

Ouders of andere personen

Minderjarig

In relatie van afhankelijkheid of onvrijheid

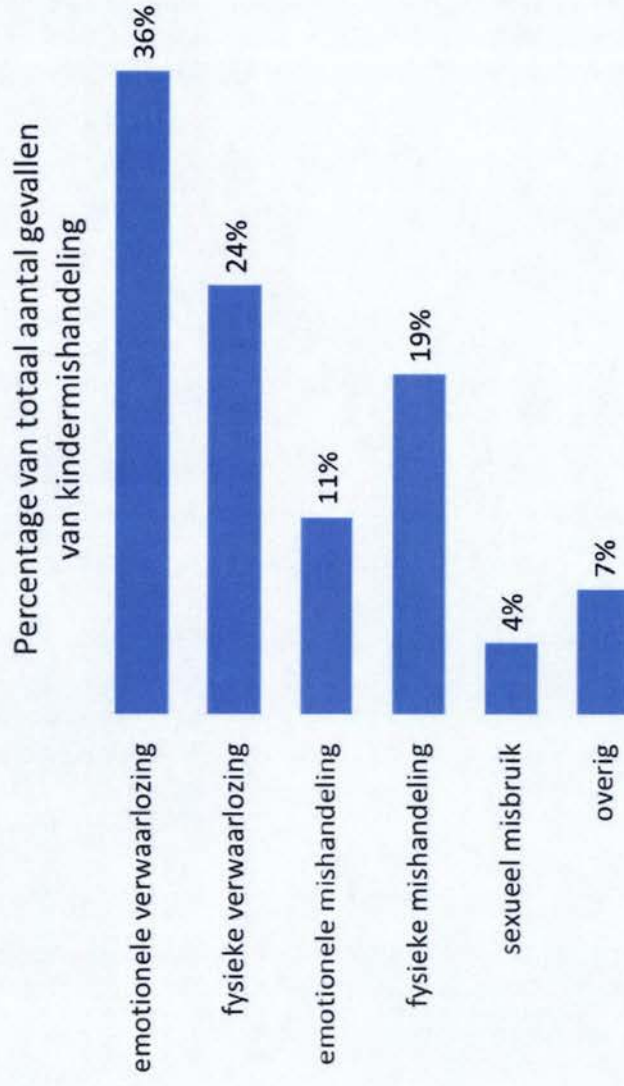

Vormen van kindermishandeling

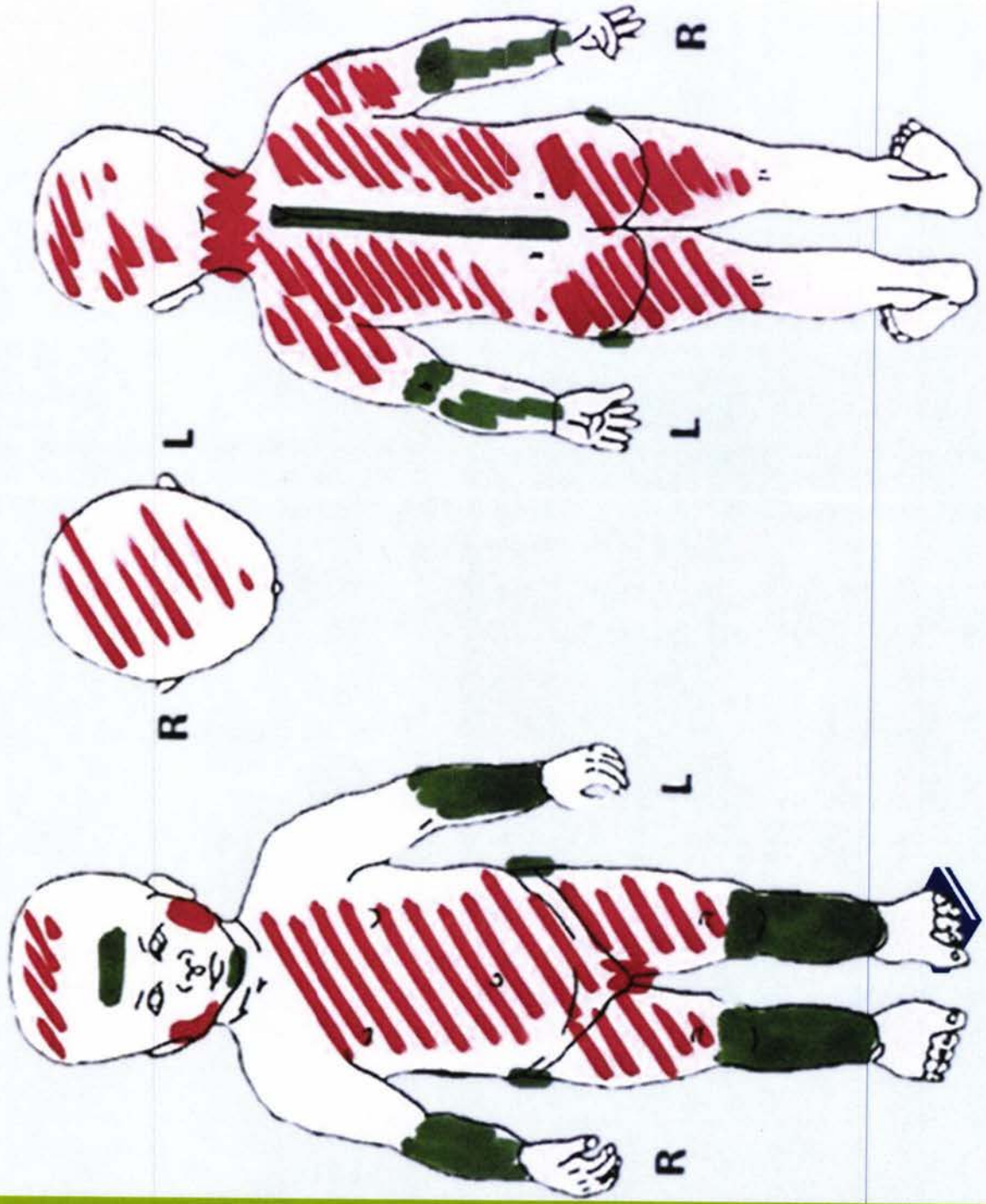
- Lichamelijke mishandeling
- Psychische of emotionele mishandeling
- Verwaarlozing: lichamelijke, psychische/emotionele en pedagogische
- Seksueel misbruik
- Getuige van huiselijk geweld

Omvang KIMI in Nederland

Lichamelijk geweld

Andere vormen...

- Huwelijksdwang, huwelijkse gevangenschap of achterlating
(Landelijk knooppunt huwelijksdwang en achterlating)
- Inflicted traumatic brain injury
- Vermoeden van PCF= Pediatric Condition Falsification
- Dieren mishandeling en -verwaarlozing
- Criminele uitbuiting jeugdige

Signalen

- Niet in een oogopslag te herkennen.
- Signalen kunnen ook op iets anders wijzen.
- Eén signaal is nog geen huiselijk geweld of kindermishandeling.
- Hoe meer signalen, hoe ernstiger.
- Disclosure!

Risicofactoren

Belangrijkste risicofactoren voor kindermishandeling zijn de factoren die met de ouders/verzorgers te maken hebben.

De belangrijkste:

- Psychische en psychiatrische problemen zoals depressie;
- Temperament, prikkelbaarheid, hyperreactiviteit;
- Ouder heeft zelf kindermishandeling in de jeugd meegemaakt en/of was van huiselijk geweld;
- Ongewenste zwangerschap

Gevolgen

- Tijdens de jeugd
- Op volwassen leeftijd
- Voor de maatschappij

Toxische stress:

<https://www.youtube.com/watch?v=nXN5uFCDYGU>

Kinderbeschermingsmaatregelen

- (V)OTS
- Gezagsbeëindigende maatregel
- Uithuisplaatsing (inzet sterke arm)

Maatregelen voor kindbescherming

Bij ernstige problemen in een gezin kan er verplichte hulp opgelegd worden bij de opvoeding van een kind.

De kinderrechter kan hiervoor een maatregel voor kindbescherming (kinderbeschermingsmaatregel) opleggen.

Verzoek om kinderbeschermingsmaatregel

Heeft vrijwillige hulp geen effect of wordt de hulp door ouders of kind niet geaccepteerd die volgens een instelling voor jeugdhulp wel nodig is, dan grijpt de overheid in!

Wie mag verzoeken tot een maatregel?

- De Gemeente (sociaal wijkteam);
- Een jeugdhulpaanbieder;
- Een gecertificeerde instelling (GI) die kinderbeschermingsmaatregelen uitvoert;
- Veilig Thuis;
- De OvJ (uitzonderlijk)

Bij wie verzoek je?

De Raad voor de Kinderbescherming (RvdK)

De RvdK onderzoekt of de ontwikkeling van een kind ernstig in gevaar is. Is dit het geval, dan kan de raad een verzoek voor een kindbeschermingsmaatregel indienen bij de kinderrechter.

De kinderrechter beslist of een kindbeschermingsmaatregel nodig is.

Welke maatregelen?

Ondertoezichtstelling (OTS): verplichte hulp en ondersteuning bij het opvoeden.

- OTS: maximaal 12 maanden waarbij deze elke keer verlengt kan worden met (maximaal) 12 maanden tot dat het kind 18 jaar is.
- (V)OTS: voorlopige OTS bij acute onveiligheid; 3 maanden. Bij een (v)OTS vaak ook een machtiging uithuisplaatsing (UHP).

Besluit een rechter tot een OTS dan voert een GI de maatregel uit en zorgt ervoor dat er een gezinsvoogd komt.

Voogd en gezinsvoogd

- De termen **voogd** en **gezinsvoogd** worden vaak door elkaar gebruikt, maar juridisch is er wel een groot verschil: Wie weet dit?
- **Een voogd** heeft zeggenschap over een kind. Bij een voogd is het zo dat het kind geen ouders meer heeft of dat de ouders uit de ouderlijke macht zijn gezet (kan professional of privépersoon zijn).
- **Een gezinsvoogd** heeft geen ouderlijk gezag. Dat gezag ligt nog steeds bij de ouders. Belangrijke beslissingen moeten ouders wel overleggen met de gezinsvoogd er moet een soort samenwerking zijn (is vaak ingewikkeld maar kan zeker wel).

Welke maatregelen?

Gezagbeëindigende maatregel:

- Wanneer het ouder(s) niet lukt om het kind veilig op te laten groeien en het blijft ernstig onveilig, ondanks (vele) pogingen van hulpverleners dit te verbeteren.
- Bij een gezagbeëindigende maatregel komt er een **voogd** (kan iemand uit het netwerk zijn, bijv. oma zijn of van een voogdij-instelling, dus GI), die het gezag heeft over het kind.
- Het kan dat er nog wel (begeleide)omgang is met ouders, maar zij hebben geen zeggenschap meer over het kind.

Ondersteuning Politie bij UHP

Bij een uithuisplaatsing kan de inzet van de sterke arm gewenst zijn. Een UHP is een ingrijpende gebeurtenis. Als de politie ondersteuning verleent, heeft dit veelal een nog grotere impact op betrokkenen.

Uitgangspunt is dat de politie inzet alleen plaats vindt als dit nodig is ter waarborging van de veiligheid en de omstandigheden daarom vragen.

Een goede samenwerking tussen politie en de uithuisplaatsser (GI) is hierbij van belang.

Casus UHP

Ken jij je bevoegdheden en de rol van de politie bij een uithuisplaatsing van een minderjarige om deze zorgvuldig en rechtmatig te laten verlopen?

Opdracht:

Bereidt een UHP voor van een minderjarig kind.

Hulpmiddelen:

Werkinstructie uithuisplaatsing minderjarigen

Routekaart samenwerking bij machtiging uithuisplaatsing minderjarige

Is alle kindermishandeling vervolgbaar?

- De politie heeft in de aanpak van kindermishandeling een signalerende rol en doet onderzoek in gevallen van strafbare kindermishandeling. Strafbaar kindermishandeling is een High Impact Crime.
- Kindermishandeling vervolgbaar: vormen van kindermishandeling die aangemerkt kunnen worden als strafbaar feit.
- De term kindermishandeling heeft niet voor alle betrokken organisaties dezelfde betekenis.

Handreiking

Samenwerking bij strafbare kindermishandeling tussen VT, OM, Politie, RvdK en reclassering in gevallen van meldingen aan VT bij een vermoeden van strafbare kindermishandeling.

Doel: Veiligheid voor kinderen

Handreiking

“Van een onscherpe foto kun je nooit meer een scherpe foto maken”

Één gezin, één plan, samen verantwoordelijk voor veiligheid

Handreiking ter ondersteuning van professionals

HIC-feit

Strafbare kindermishandeling is een High Impact Crime. Vermoedens van strafbare kindermishandeling worden opgepakt door de Districtrecherche (DR).

Het gaat hier bijvoorbeeld om:

- overleden kinderen
- toegebracht letsel
- botbreuken bij kinderen jonger dan 3 jaar
- nagebootste klachten of afwijkingen
- brandwonden
- overige zaken met specifiek letsel

Stem bij vermoedens van eenvoudige kindermishandeling altijd af met de DR. Bepaal samen wie de zaak oppakt!

Wat te doen

- Neem veiligheidsmaatregelen
- Doe de kindcheck:
 - Zijn hier nog andere kinderen aanwezig? Zorg dat je de kinderen te zien krijgt (ook zonder toestemming ouders)
 - Is het veilig voor kinderen?
 - Is het acuut onveilig of is er meer tijd voor onderzoek en afstemming?
- Voer “free-recall” gesprekken met het kind, de ouders en andere betrokkenen. Zorg dat ouders niet bij het gesprek met het kind zijn.
- Maak foto's van de signalen in de leefomgeving en omschrijf deze in een p-v bevindingen.

Wat te doen

Stem af!

- Stem alle vermoedens af me de DR. Afhankelijk van de lokale afspraken kan dit ook zijn met de OPCO/OVD-P of OVD-R.
- Stem altijd af met Veilig Thuis. Zij hebben vaak meer informatie over het gezin en kunnen een veiligheidsbeoordeling maken. Stem met DR en VT af wat nodig is en wie wat doet!

Letsel vastleggen!

- Laat letsel zo snel mogelijk vastleggen. Zelf geen foto's maken van het letsel bij kinderen!
- Letsel moet altijd worden vastgelegd door een Forensisch arts. Laat de DR dit contact met de FA of NFI leggen.

Resumé

De eerste zorg is veiligheid: Veiligheid voorop!

Bij elk incident van kindermishandeling geldt:

Doe altijd iets! Niets doen is geen optie.

Acuut onveilig? Bel Veilig Thuis (24/7 bereikbaar) en de
OPCO/OvD-P/OvD-R voor afstemming.

« waakzaam en dienstbaar »